

310390

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ జూన్ నెల 30-వ తేది శుక్రవారము

No. 77

సంపుటము ౯

మంతులినామ సంవత్సరము, ఆషాఢ మాస శుద్ధ పక్షి ౬.

సంచిక 22

పుష్కరాగకమలములు

(314)

ప్రతిరాయికిని సీమకమలములు మిరియందునట్లు 64 పట్టెలు తీర్చి గ్యారంటిగా పంపబడును. సలకు తృప్తిలేనిచో పార్శలు పుచ్చుకొనిన 3 దినములలోపల తిరిగి పంపిన పైకము పంపివేయబడును. పి. గోపాలసామి శెట్టి, 783 ధర్మరాజ గుడిపిది, పోస్టు సెంటుతామన్ మాంటు, (మదరాసు).

(శు)

మర్గోషిల్

వృత్తము, సిపిలిన్, ఏనుగకాలు మొదలగు చర్మవ్యాధులకు తగినవిద్యవధములు మావద్దగలవు, యిందుకు సంబంధించిన వివరములకు వ్రాయవలెను.

The Calcutta Chemical Company Ltd., Factory & Head Office Balliveunge, Calcutta. ది కలక్తూ కెమికల్ కంపెనీ లిమిటెడ్ ఫ్యాక్టరీ ఆంధ్రు హెడ్ ఆఫీసు బల్లిగంజి, కలక్తూ మా జ్ఞోషధములు ఈ దిగువగల విలాసవతులవద్ద వున్నవి.

- (1) మెసర్సు శ్రీ కృష్ణ బ్రదర్సు, 323 తంబు శెట్టిపిది, మద్రాసు.
- (2) టి. ఎన్. రావుగారు, 19, డబ్ల్యు. ఏ. లెంపిల్ రోడ్డు, బసవనగుడిపోస్టు, బెంగళూరుసిటి.
- (3) మెసర్సు, పి. సర్వేశ్వరరావు అండు సన్సు రాజమండ్రి.

(3081) "కత్తికట్టలు"

కత్తికత్తి కత్తి గజము పొడుగు ౪.౫. పొడవైనది 1-కి రూ॥ 4-8-0.

దజను కొనుగోరికి ఒకటి ఉచితము. పోస్టేజిఖర్చులతో నలయువారు ఆర్డరుతో ఒకరూపాయి అడ్వాన్సు పంపవలెను.

బి. వెంకటేశ్వర్లు ఆండ్ కో కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్సు, పెద్దాపురం, (గోదావరిజిల్లా)

తెలిగ్రాఫిక్ ఆద్రెసు: "ఇంద్రప్రస్థ" పెద్దాపురం

బహుమానము

వైద్యవిద్య

ఆయురారోగ్యవ్యవస్థలను మార్గదర్శి అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య వారాయణజీ కేశవదే, (8198) 27, చీనాబాహుకోట్ల, మదరాసు.

మలయచందనము

గనెరియా ఆను సెగరొగమునకు మోతాదు

ఇద్యము లేదు. పిచికారితో పని లేదు. ఎలుపు, తెలుపు, పచ్చ, ఆను మాడు విధముల సెగ రొగమును మాడు పూటలలో మానును శ్రీల కునుమ వ్యాధిలకు మోద ఇది రక్షావధము, (1261) డబ్బీ 1 కి వెల 2-4-0

గంధర్వ వార్నిసి, రాయవరం, (గోదావరిజిల్లా)

ఆయుర్వేద పంచరత్నములు

1. చిరట ఆసవ: స్వాస్థ్యముల తప్పక బహిమార్ప నివృత్తి వధము. సీసా రు 2. రు 1-4-0.
2. మధురూత్ర భంజి: మధుమేహము, బహుమాత్రము, శుక్లవర్ణము, కునుమరొగముల నిర్మూలము చేయు సంతినిని మోద తులం రు 15.
3. సిద్ధ మేకర ధ్వజ: ఆకాల జగంప మృత్యుభయముల తొలగించు అమృతము 15 పా॥ రు 4.
4. శంకరత్నైల: కుష్టు రక్తవ్యాధుల నిర్మూలము చేయు అలూత్రము రు 1.
5. మంత్ర కవచమ్: మహా ఋషిశాస్త్ర వ్యాసిద్ధిదాయక మంత్రవేద సాయని ప్రక్రియ. తా వెల 8 రుపాయ.

ఈ కెలలాగు ఉచితము. చూచితీరవలెను. ఆయుర్వేదరత్న బి. కేశవనారాయణ, (182) మేనేజింగ్ ప్రొఫెసరులు మెసర్సు, బి. యన్. రావు బదర్పు వాటి ఆయుర్వేదావధాలయము, బరంపురం.

డిప్లోమా పొందిన ఆయుర్వేద చికిత్సలను, చెన్నపురి వ. క. పి. డి. ఆసుపత్రియందు ప్రధాన డాక్టరును, నిఖిలభారతి ఆయుర్వేద విద్యాపీఠ విద్యార్థికి శీలురుగాను నుండు ఆయుర్వేద భూషణు

సండిత యం. దొరైస్వామి అయ్యంగార్, A. K. A. C. వారి

ఆయుష్కరసాయనమ్ బలవర్ధకమగు దివ్యావధము

ఆయుష్కరము, రక్తశోధకము, పీఠస్థము, వృద్ధ్యము, బల్యము, గృహ్యము, శీఘ్రము, ప్రసంగము, ఉద్దీపనము మొదలైన విశేషగుణములు ఈ ఒక "ఆయుష్కర సాహజమునకు" కలదు. నుక పొందుకొనుము, ఆలిజ్జము మొదలైన వ్యాధులచేత వచ్చు బలహీనత, రక్తహీనత, పక్షవాది, మృగయారోగము, క్షయరొగము, ధాతునష్టము, ఉష్ణాదము, మలబంధము, అజీర్ణము ఈ వ్యాధులు నిశ్చయముగ నివృత్తియగును. శ్రీలు గొప్పము ధరించియుండునపుడు ఆయుష్కర సాయనము కొంతకాలము ప్రయముగ తేలిచిన తిల్లికిని గర్భమునకున్న చాల బలము కలుగును. ధాతుపుష్టి కలిగించును. బలహీనమైన బాలురకు అవారములతో ఇచ్చుటకు మిక్కిలి సుపయోగమైనది ఆయుష్కరము. చర్మ రొగములను హరించును. సెగవ్యాధులకు ఇదే ప్రత్యేక జ్ఞోషధము మేహరొగములకు ముఖ్య సాయనము. సీ 1-కి 2-0-0 ఆర్యజ్ఞోషధశాల, 7. ఆదియప్ప మొదలిపిది, వేడేరి, మదరాస్.

సమకాలికాభిప్రాయములు

మైసూరులో కద్దరు ప్రచారము

బొడ్డుపాటి హనుమంతరావు.

7, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

—

కలకత్తా హైకోర్టులో వీసీయరుకంపెనీవారు క్యాబు వాక్ మల్లికుగారిపై 85000 రూపాయలకు ఆఫీయోగమును జేచ్చిరి. కట్టపుపందెములలో ప్రతివాదితో పందెము బెట్టుకొనెను. ప్రతివాదివలన వానికి 85000 రూపాయలు కష్టము వచ్చెను. ప్రతివాది ఆకష్టము వీయలేదు. ఒక నెల ఆయిగవీధవ వాడులు ప్రతివాదిసంఘటిని క్యారకరపురము పందెముసంఘము వారికి తెలియజేసిరి. ఈ సంఘమువాడు కలకత్తా రాయల్ టర్నర్ క్లబ్బువారికి తెలియజేసిరి. దానిమీదట ప్రతివాది బుజుగుడుగుగ పిలువబడెను. ప్రతివాది వానికి 85009 రూపాయలకు ప్రామిసనీసోటుకు వ్రాసియిచ్చెదనని చెప్పి బాకీ వార్డు చేర్చి ట్రీ నుండి తనపేరును తొలగించుకొనుటకు ప్రతిబ్ధించెను. జూదము నిమిత్తము బుజుగుము చేయబడుటచే దానిని రాజ్ ట్టుకొనుటకు పిలువేదని ప్రతివాదివాదము. తీర్పు ముందెప్పుడో చెప్పుబడును.

వంగోలు వేంకటరంగయ్య

వాతావరణ స్థితి

1922-వ సంవత్సరం జూలై నెల 31-వ శుక్రవారము.

Table with 6 columns: Time (గంటలు), Wind Speed (వీల వేగము), Humidity (తేలికదనము), Rainfall (వర్షపాతము), etc. Rows include various weather observations throughout the day.

పశ్చిమతీరము, మైసూరు, బొంబాయి, పర్వత ప్రాంతము లందు మల్లపూ లధికముగ నున్నది. మిగిలిన ప్రదేశములందోక మాదిరిగ నున్నది. హైదరాబాదు, నెల్లూరు, సర్కారులు దక్కను లందు ఆర్ద్రతలో మార్పులు లేవు. కర్ణాటకమునం వార్షిక తగ్గెను. మిగిలిన ప్రదేశములందు హెచ్చైన కర్ణాటకము పర్వత ప్రాంతములందు నేటిమి హెచ్చెను. దక్షిణము నెల్లూరు సర్కారులందు సాధారణముగ నుండెను. మిగిలిన ప్రదేశము లందు తగ్గెను.

పశ్చిమతీరము పర్వత ప్రాంతములు సర్కారులు మైసూరు లందు వర్షము గురియవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్య.

వాతావరణ కార్యక్రమము.

అహమదాబాదు హైదరాబాద్ ఒక ఆఫీసులో నుండగా వాతావరణము. ఆర్. దంగ, హైదరాబాద్ తాలూకాలో గార్ల తప్పువ్యాజ్యమును చెప్పినందులకు తప్పుపాత్రము నిచ్చినందులకు తప్పువాద్యాలము నిచ్చినందులకు ఎందుకు శిక్షించగూడదో కారణము తెలియజేయుచు ప్రధానమూర్తియు ఇంకొక న్యాయమూర్తియు గోరిరి.

అహమదాబాదు జాతీయ కళాశాల

పాలు రివ్యూగారి యువన్యాసము

భారతయుద్ధము.

అహమదాబాదు జాతీయ కళాశాలలో విద్యార్థుల యెదుట రాజకీయ సంఘర్షణలును గూర్చి పాలు రివ్యూగారి వ్యాసమును చదివిరి. ప్రస్తుతయుద్ధము వెనుకటి మహాభారత యుద్ధము కంటె ను సూచించి ప్రస్తుత ది. ఇది మానవ జాతీయండు భూవిదయ కొరకు ప్రారంభమైన సంఘర్షణ. ఈ పర్యవసాన మన మనశ్శయముగా నున్నాము. మనకత్తరువు తోడులేక, ఇకమిట చేయుటకు నాయకుడే యుండడు. నాయకులను నిర్ణయించి వారి ఆజ్ఞాప్రకారము నడుచుకొనుట చేయుట తెలియదు. నాయకులను పోగొట్టుకొనుట కారాగృహమును సమాధియందు నాయకులను బంధించజేయుట మామే దేశీయులకు తెలియదు. ఇక నాయకులు మరకనులకంటె మనల నడిపించు. మననాయకుడదృష్ట్యుడై మనల నడిపించును. అతడు సర్వశక్తుడు. అతని నెవ్వరూ బంధించాలక, బయంపనోరు. ఎదిరింతుటైన కత్తులు గారు. బలము శక్తి భావిరాధ్యము మున్నగువన్నియు నాయకుల పురుషునియందు సమగ్రముగ నున్నవి. సామాజ్యములన్నిటిలో నత్యంత ధర్మశూన్యమైన సామ్రాజ్య మైనను సరే అహమదాబాదు పురుషునితో ప్రతిఘటించిన పేరు లేకుండ పోవుట శిశ్యము. అతడే మన పితరుడు, మన నాయకుడు, మన నేతాని. మన మారితోయోగము. శృంగారబద్ధుడైన మననాయకుడు, మానముతో సాన్ధ్యత్యాగ మొనరించిన మన నేత, గంభీరమైన ముద్ర వహించిన మన అధిపతి, తన త్యాగములననే మరంత ప్రబలపడెయ్యెను. మరొక ధీమతయ్యెను. మహాత్మా గారియు కారాగృహమునం గున్నదిగాని అతని ఆత్మ విశ్వరూపుగా నున్నది. అతడు దేశీయులందు నూరినీడముల నాటెను. నూరినీడములు నెలకొల్పెను. నూతనపృథ్వి గావించెను. భావినహస్య సుంతయును రాట్టయనం విడిచి మున్నది. రాట్టము పరమాధిపతి గాదు గాని అధిపతి ప్రదమున శ్రేష్ఠము నగు కాధ్యాయక పరిశ్రమలందు రాట్టము ప్రథమసోపానము. రాట్టములు దేశీయందంటును పూర్తిగా వ్యాపించివును యంత సామగ్రియను, యంత్రములను, ఇప్పటికలె భూమాంధకారమును, భూమావృత భూమిత నరములను, సంఘర్షణములను సమైక్య కట్టును కనబడెను. దుఃఖపూరిత అదృశ్య క్రొక్కట డిక్రీమి కీటకముల వలె చరించుచు నున్నట్లును గూడ కనబడెను. ప్రకృతి శక్తి సామర్థ్యములు ప్రతియంటును ప్రతిపటిమనను ప్రతిసౌభాగమును చక్కగా విస్తారముగ వ్యాపించును. పండితులను సామరులను సూక్ష్మ జీవితసంబంధములగు కార్యములను స్వముగా నెరవేర్చుచుండును. కళకాలాపవిత్రమే అస్పృశ్యత. అస్పృశ్యతను తొలగించిన భావికా వ్యర్థవాగ్ధమును తేరిగలుగుదును. మన పంచములు దుఃఖ భాజనమై యుండునంత కాలమున మనము విదేశీయులచే నడగదొక్కటయే యుండును. మన దేశీయుల కందరమును శ్రద్ధిగామును మన ఒక్కమాత్రమే నీర్మితగుటకు స్వాతంత్ర్యము కలుగవలె కలమును స్వాతంత్ర్య జలయంత్రముకడ దానిము తీర్చుకొనుటకు మనజాతి కధికారము లభింపదు. అస్పృశ్యత పంచములనుమాత్రమే గాదు అన్ని జాతులవారిగూడ బంధించుచు నేయున్నది. అది నైతికా సస్పృశ్యత. అందువలన మన మొకే ఆచారమును స్వీకరింపవలె నున్నది. కడుపంతులములగు వర్ణపరిమితులతోనే వివాహములు జరుగవలెను. దేశమునం దైక్యభావము కలుగుటకు వికమస్యముకొరకు స్వాతంత్ర్యమును బడయుటకును దేశీయుల కిది గోధము కలిగించుచున్నది. ఇతరవర్ణములవారి నే గాక ఇతర రాష్ట్రముల వారినిగూడ మన యొక్కటుల పరిణామము చేసికొనవలెను. అది సాంఘిక జాతీయసంబంధమును విధియని నామ భావింపవలెను. మన దేశీయులం నిట్టి పర్యవసానంధపటిను వెంబడి ననే జాతీయత స్థిరమును వికమస్యము కలిగిన రేటుచే భగవంతుని వరమున లభించెట్లు స్వాతంత్ర్యము కోడనే లభించును. ఈ మన సామాజ్యము కథిలమై యెంతవే ఆంగ్ల దేశమున కెటుల స్వాతంత్ర్యము లభించినో అటులనే భారతదేశమున గూడ లభించును. పశులమునై నాధారపడి వీక్షించిన సామ్రాజ్యము లన్నియు నంతరించుటకుగూడ సమర్థులు అదును. భరతిభండమునకు స్వాతంత్ర్యము లభింపకుండుట హాసవికరముగాదు. దేశీయులందు గల సాంఘిక దాస్య శృంగారములను త్రెంపివేయక ముందే రాజకీయస్వాతంత్ర్యము లభించినచో నది చాల హాసకరము. దేశీయుల ప్రయత్నమువలన నాయకులు చెరసాల కేరిరి. సామరులందు రాజకీయస్థానము కలిగింది. దానివలన సాంఘికవిప్లవము కలుగును. దానివలన, నూతననిర్మాణము, దానివలన మహాత్మ్యమును భావికా వీక్షించును. నేడు మహాత్మ్యము చెరసాలలో నున్నాను. రేపు వారు సింహాసితంబున నుండును. నేడు దుష్టులు బాధితులగుచున్నారు. రేపు వారు ప్రపంచమునంతటను న్యాయప్రదాత లయ్యెదరు. అని పాలు రివ్యూగారు నుడివిరి.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము

బెజవాడలో 28 వ తేదీని సమావేశమగుట

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము బెజవాడపురమందిరమున 28 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు సమావేశమయెను. ఆంధ్రమండలములనుండి చాలమంది ప్రతినిధులు సభకు వచ్చియుండిరి.

ఈక్రింది తీర్మానము లామోదించబడెను:—

తీర్మానములు

1. శ్రీయుత సి. ఆర్. దాసుగారు గారు జరుగనున్న కాంగ్రెసునకు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనవలెనని యోగ్యముగ తీర్మానింపబడెను.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సమావేశ యదివరలో నానవ్వించిన చిత్రావజ్ఞాలో జరుపుటకు తీర్మానింపబడును. దానిని అజ్ఞానంధివచ్చిన ప్రతినిధి మఱల తెల్పెను.

3. జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము కద్దరును తయారుజేయుటయం దభివృద్ధిగూర్చియు, పనిజేయుచున్న రాట్టములసంఖ్యను గూర్చియు, నితరవిషయములను గూర్చియును జూలై 15 లో పుగా రిపోర్టులను బంపవలెనని తీర్మానింపబడెను.

4. యావద్భారత కాంగ్రెస్సంఘసచివారణసంఘమువారు కోరిన విషయములను జూలై 15 వ తేదీనాపుగా జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమునకు రిపోర్టుజేయవలెను. ఆరిపోర్టులు, కాంగ్రెసు శివరాలు నెక్రెటరీలు పంపిన ప్రతికలో ప్రయరింపబడిన ప్రశ్నలకు రాష్ట్రీయసంఘమువారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుటకు తగినటుల నుండవలెను.

5. సాత్విక కాంగ్రెస్సంఘసచివారణసంఘమువారు విజపూరునండి వద్రాసుకువచ్చుదారిలో పశ్చిమాంధ్రమండలములకు కేంద్రస్థానముగ తాడేపల్లిలో ఆగి అందుకు తగినటుల కార్యక్రమమును మార్చుకొనుటకు కోరవలెనని తీర్మానింపబడినది.

6. ఈమాటు రాష్ట్రీయసంఘసమావేశముపశ్చిమాంధ్రమండలములో జొరవోట జరుపుటకు తీర్మానింపబడినది.

జిల్లాలలో నిష్పంధిధాన మార్గముల గూర్చియును తత్సలితములగుర్చియు ఇంతవరకు జరిగిన నిర్మాణకార్యాభివృద్ధి గూర్చియును యీ కేసువేరు జిల్లాలు కన్యకాకాంగ్రెస్సంఘమునకు నిర్దేశముగనుచు వలెనా అను విషయమునుగూర్చియు ముందు చర్చజరిగెను. సభ రాత్రి 9 గంటలకు ముగిసెను.

వర్కింగుకమిటీ తీర్మానములు

ఆంధ్రరాష్ట్రీయసంఘపు వర్కింగు కమిటీ వెంటనే సమావేశమై రాత్రి 10-30 గంటలవరకును సభచేసి యీ క్రింది తీర్మానములను గావించెను:—

1. ఈమధ్య జెయిలునుండి విడుదలయొక కృష్ణజిల్లావాస్తవ్యులగు పేటబాపయ్యగారిని, గుంటూరుజిల్లావాస్తవ్యులగు పాటిబండ్ల నువ్వురావుగారిని నెల్లూరువాస్తవ్యులగు మన్నేశ్వరి నానుమంతరావుగారిని, సుబర్బతి నేతవిద్యాలయమునకు నిర్వాహకుల పంపుటకు తీర్మానింపబడెను.

2. ఆంధ్రదేశములో అస్పృశ్యతానివారణకై ఆఖిల భారతకాంగ్రెసు కమిటీవారిచే బొంబాయిప్రెస్టేలను ఇయ్యవలసి నది. నుత్తర విజయనగర 7 వేల యాసాయల వివాళమును, జాతీయ పాఠశాలలలో నితర క్షిలతోబాటు చదువుకొను అంత్యజాతులవారలకు వారి విద్యకు నూలుగడకుట నేత ముఖ్యముగ నేర్పుటకు వినియోగించవలయును.

3. ఆడిటరు ఏ. వారాయణమూర్తిగారిని యీసనిలో నింకను ఆరుమాసము లుంచవలయును.

4. రాజవంశి లాలా కా కాంగ్రెసు సంఘసేవకయొ అసిస్టెంటు సెక్రెటరీ వెంకాశీరావుగారి సమాధానమును చదివిన పిదప వెంకాశీరావుగారి సమాధానము ద్విప్తిరముగ లేదని యును లెక్కలో లోటుకును దుమ్మురిపాలమునకును ఆయన యే సన్నిహితవాద్యుడనియు కమిటీవా లభిప్రాయపడుచు న్నారు. అయితే అలాలా కా కాంగ్రెసుసంఘము, అసిస్టెంటు సెక్రెటరీ చేయువనిని బాగా తనిఖీజేయ లేదని ఒప్పుకొనుట చేరిను, లెక్కలో లోటును పూర్తిజేయుట చేరిను, ఈ కమిటీ వారు, లాలా కా కాంగ్రెసు సంఘపు రిపోర్టునున్న, వారు లెక్కలలో జేసిన సవరణలనున్న, అంగీకరించుచున్నారు. ఈ మాటు వర్కింగుకమిటీ సమావేశము తిరుపతిలో సమావేశ పరుపవలయును.

(సం) టం. ప్రకాశం, అధ్యక్షుడు

దేశీయ వార్తలు

మాలానా హజరతు మోహనిగారి స్టేటుమెంటు - పాలు రిచర్డుగారి ప్రసంగము

రామదాసు గాంధీగారి లేఖ - పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి పర్యటనము

ఖుర్రామండలసభ తీర్మానములు - ఢిల్లీలో ఆజ్ఞోల్లంఘనసంఘసభ

సింగారు వేలు సెట్టిగారి లేఖకు వరదాచారిగారి ప్రత్యుత్తరము

శ్రీ జగన్నాథము - జగన్నాథస్వామి రథోత్సవము - ఖద్దరునే వాడుట

డాక్టరు తేజబహదరు సప్తాగారి రాజీనామా - గుజరాతులో ప్రచారము శ్రేష్ఠముగా జరుగుట

కడలూరు చెఱసాల - సౌకర్యములు బాగుగా నుండుట

రాధాకాంత ఘడిగారు చనిపోయి రనువార్త అసత్యము

శ్యామసుందరచక్రవర్తిగారు - చెఱసాలలో నారోగ్యముగ నుండుట

బర్మా సంస్కరణములు - మాండలే జాతీయవాదల ప్రకటనము

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

బెజవాడలో రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘసభ జరుగుట - వివరములు

మాలానా హజరతు మోహనిగారి కేసు

బొంబాయి హైకోర్టు విచారణ

మాలానాగారి స్టేటుమెంటులోని విషయములు

పూర్వోత్తరసంఘములను గమనింపకుండ నొకవాక్యమును ప్రత్యేకముగా చెడువగూడదు. ఉపన్యాసమును సాకల్యముగా చెడువలెను. అని పెషన్సుజడ్జి చెప్పే నేగాని ఆతడట్లు చేయలేదు. ఆతడట్లు కొన్ని వాక్యములను విడివిడిగా చెడువుటయేగాక ఎటులైన నాకు శత్రువిధించుటయే ప్రధానముగా భావించి నాయపన్యాసమునం దెచటమలేని కొన్ని పదములను వాక్యములనుగూడ చేర్చెను. ఆతడు మాడు కొత్త విషయములను చేర్చెను. విదేశీయులపరిశీలన మేమియును లేకుండ సముచిత కాంతియిత సాధనములే స్వరాజ్యమును బడయువలెనని నేను కాంగ్రెసు మహాసభలో నుపపాదించితిని. విదేశీయుల పరిశీలన మును బ్రెటిషు పరిపాలననుని పెషన్సుజడ్జి మార్చెను. నాకు బ్రిటిషువారితోను నైన నే అధికముగ ద్వేషము కలదని తేల్చుట కతడట్లు చేసి యుండును గాని అది నిజము గాదు. కాంగ్రెసు విధానము నందు స్వరాజ్యకేంద్రము నిర్వికేంద్రముగ వాడబడినది. అందువలన సామ్రాజ్యాంధ్రత మైన గావచ్చును సామ్రాజ్యబహిర్గత మైన గావచ్చును. నేను దానిని సామ్రాజ్య బహిర్గతముగ నిర్దేశింపబూనితిని. అదికూడదని గాంధీమహాత్ముడా యేపించెను. ఇప్పుడు మేజిస్ట్రేటు సామ్రాజ్యాంధ్రత మని దానిని నిర్దేశించెను. ఇది యాను సరియైన వ్యాఖ్యానము కాదు. ఇది రెండవది. సముచిత కాంతిసాధనము లనుటకు బదులు తగిన వీలైన సాధనము లని యుండవలెనని నేనంటి నని, పెషన్సు జడ్జి నుడివెను. పెషన్సుజడ్జి రెండు పదములకు యీరెండు పదములను గూడ చేర్చదగు నని నా అభిప్రాయముగాని వానికి వ్యతిరేకముగ వీని వాదనలని గాదని మూత్రమే అనుకల్పము వలన స్పష్టమగును. ఇది మూడవది. అని మాలానాగారు నుడివి, తన ఉపన్యాసమునందలి మరి కొన్ని భాగములనుగూడ పెషన్సు జడ్జి తీర్పుతో పోల్చెను. నానుపన్యాసమున కొండయద్ద మని నేను నుడివితిని. ప్రస్తుతము స్వరాజ్యసంపాదనకు మేము యద్దసాధనముల నన్నిటిని పరిశ్రమించి దౌర్జన్యవిరహిత మగు అసహాయోద్యమమున సాధనముగా గొనియున్నామి ఎప్పుటికైన భౌతికములందగును సహాయోద్యమము ముఖ్యముగను ఆత్మసంరక్షణార్థము మానన స్వభావము ననుసరించి సమరమునకు గడంగుట తటస్థింపగలదని నే నభిప్రాయపడితిని. దీనినిగూర్చి తీవ్రతమగు భిప్రాయమును ఢిల్లీలో ప్రకటించితిని. "దేశమున మానవహత్యయునుద్రోహమును జరిగినపు డాద్రోహులను తప్ప మరి ఏ ఆత్మనైన ఎవరైన వధించినచో ఆతనికి గర్వమానహత్యాపాతకము తటస్థించును. ఒక్క ప్రాణిని సంరక్షించినను వానికి స్వప్రాణుల రక్షించినపుణ్యము కలుగును." "అట్టివా రెవరు కనబడిన వారి నచట వధింపుము వా రెవరునుండి నిన్ను తరిమికో అచటినుండి జారిని తరిమివేయు" మని ఖురానులోనున్నది. ఇంగ్లీషువట్టము ననుసరించి రాజును హత్యచేయుటకును రాజుపై యుద్ధమును ప్రకటించుటకును ఎవ్వడైన సంకల్పించినను దానినిగూర్చి మాట

నాయకుల ఉద్దేశము

నిర్మాణ విధానమునంద విశ్వాసము

రామదాసు గాంధీగారి లేఖ

నవజీవన క్రికా సంపాదకుడును గాంధీ మహాత్ముని పుత్రులలో నొకరు నని రామదాసు గాంధీగారి రాష్ట్రీయము దేశస్థితిని గూర్చిన లేఖకు ప్రకటించిరి.

నేను లక్నోలో జరిగిన దేశీయ మహాసభ స్థాయిసంఘ సభకు ప్రేక్షకుడుగా వెళ్లి యుంటిని. దేశమునందు జరిగినవనిని దేశీయుల మనస్థితిని నేను గ్రహింప గలిగితిని.

సభ్యులలో కొందరు క్రమక్రమముగ ఓర్పుతో సంఘర్షణమును జరుపగారా మరి కొందరొకరిమీలకే శీఘ్రముగ పోరిత మొనరింప గోరి. సంఘర్షణము త్వరలో ముగియలేవనిరి. వీరు సత్యాగ్రహతత్వమును సరిగా గ్రహించలేదు. సత్యాగ్రహము నందు వీరికి విశ్వాసము కనబడదు. నిర్మాణ విధానము పూర్తియైన నుకాకున్న ను ఆజ్ఞోల్లంఘనమును వెంటనే ప్రారంభింపవలెనని వారాత్మరదనాగిరి. కాంతిమం నీనిర్మాణ విధానమునందు వారికి విశ్వాసము లేదు. నిర్మాణ విధానమును సాగించుటకు కత్తివంచనలేకుండ ప్రయత్నించుట. ప్రజలకు ఆసంతృప్తి కలిగినది. వారు పనిచేయుట లేకు గాన తీవ్రసాధనము నవలంబింపవలెనని వారు నుడివీరి. నేను గుజరాతులో చాల పట్టణములను గ్రామములను చూచియుంటిని. ప్రజలకు ఓర్పులేదనుట సరియని నాకు తోచలేదు. ప్రజలు దైవభక్తికలిగి దామరద్రువులను తోక సౌమ్యముగ జీవము చేయుచున్నారు. ఈపరిశ్రమ కరణోద్యమ తత్వమును దీయించుట ఆధ్యాత్మిక భావమును ప్రజలు భాగుగా గ్రహించిరి. వారికి నిరుత్సాహము లేనేలేదు. వారికి సంపూర్ణవిశ్వాసము కలదని రామదాసుగారు వ్రాసిరి.

లాడినను వ్రాసియున్నాడ నట్టి కుట్ర ప్రత్యక్షముగ జరుగుచుండిన తప్ప రాజ్యద్రోహము కాదు. గాని నేను కొండయద్దమును చేసినదని బెడరించితినియే వాదసాధ్యమున కంగీకరించిన నైతికాననము ప్రకటించినచో నట్లుజరుగగలదని నేను నుడివినందున నేడది రాజ్యద్రోహము కాబాలకు. అది యీసెక్షనుక్రిందకు రాదు. ఈవిషయమున పెషన్సుజడ్జి ఆక్షయ మొనరించెను. తన తీర్పునంతకు దీని ఆధారముననే వ్రాసెను. జూరులుండరును ఏకగ్రీవముగ నేను నిర్దోషి నని చెప్పిరి. వాతే రాజకీయ పక్షము నకు గూడ చేరిన వారు కారు. వారిలో నొక్కరైన అసహాయవాదులులేరు. వారందరును నా కవపరిచిరులే. వారిలో కొందరు ప్రభుత్వోద్యోగులున్నారని గూడ నేనాతేపించితిని. పెషన్సు జడ్జి ప్రభుత్వోద్యోగిగాన నతని అభిప్రాయముకంటెనుగూడ స్వతంత్రులగు జూరులు అభిప్రాయమునకే అధిక మగు ప్రాముఖ్యము నీయవలెను. కేవలప్రాత్యాహము దోషముకాదు. దోషముకుటకు పనిగూడ జరుగవలెను. సంజేహముగా నున్నప్పు డాలాభము ముద్దాయి నగు నాకు చూపవలసియుండ పెషన్సుజడ్జి ఫిర్యాదీలకు చూపెనుగాన 124 ఏక్రింద నేరము మీనిచారణకు రాదగినదిగాదు. 121 క్రింద మీరు నిర్ణయింపవలెనుగాన 124 ఏను రద్దుపరచి 121 క్రింద తీర్పు చెప్పగోరెదనని మాలానాగారు నుడివీరి.

ఖుర్రామండలసభ

పండిత నెహ్రూగారి పర్యటనము

తీర్మానములు

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు సంయుక్త గాన్ధీయులందు సంచారము చేయుచున్నారు. 25 వ తేదీరాత్రి బస్తీ రైలు స్టేషనులో చాలమంది జనులు చేరిరి. ప్రభుత్వమువారు తీవ్రముగ నిర్బంధవిధానమును సాగించుచున్నను దేశీయులు జంకులేకుండ నిర్బంధవిధానమును సాగింపలేకరి నెహ్రూగారు వారికి బోధించిరి. నెహ్రూగారు రైలులో గోండుపూరు గోండాలుకు వెళ్లుచుండిరి. పండితుని యుపన్యాసమును వివరలె నను నా సత్తి చే బస్తీలో సభలు జరుగగూడదను 144 వ కక్షను అమలులోనున్నదని ఉపన్యాసము ముగిసి రైలుబండి కదలు వరకునుగూడ నెవ్వరును నెహ్రూగారికి తెలుపలేదు. నెహ్రూగారి కుద్యోగులు నోటీసు నీయలేదు. 26 వ తేదీని గోండాలో గొప్పసభలో నెహ్రూగారు యపన్యాసించిరి. ఈమండలమునందలి అసహాయవాదుల యదర్థము కేముచెంత నుండు కాంతిలేన సమాధియందుండు నిష్ఫలతలెను కనబడుచున్నది. దేశీయు లీజీవము విడనాడి గాఢదీక్షతో నిర్మాణ విధానమునకు గడంగవలెనని నెహ్రూగారు నుడివీరి. 26 వ తేదీ పుడయముననే గోండానుండి బయలుదేరి మధ్యాహ్నముకు నెహ్రూగారు సీతాపురము చేరిరి. అచట పాఠశాల రైలుస్టేషనులో వారికి చాలమంది స్వాగత మొసంగి యూరేగింపుతో తీసుకొనివెళ్లిరి. ఆసాయంకాలమచట గొప్పసభజరిగినది. అసభకు 6000 మందివచ్చిరి. వారిలో 500 మంది స్త్రీలు. కొద్దికాలముగ్గా 6000 మందినిర్బంధవిధానమును తీవ్రముగ సాగించుచున్నను మీరు దౌర్జన్యమును వదలకుండ నిలచిందులకు మిమ్ముల నభివందించుచున్నాను. వ్యాయవాదులు అసహాయోద్యమము నందలి యితర విధానములందు క్రొద్దగా పనిచేయకపోయినను సరేగాని వ్యాయవాదు లనుకల్పముగ ననుసరించు గొప్పపద్ధతుల కనుగుణ్యముగ పాలకుల కాతన్యోగ్యులముల నెదుర్కొనదగునని నెహ్రూగారు హెచ్చరించిరి. 27 వ తేదీ పుడయమున నెహ్రూగారు బాల్గోను, కాస్రాను, లహనపూరు, మున్నగు గ్రామములకేగి నిష్పంధముగూర్చి రెండుపక్షములవారు తెలిపినవిషయములను వ్రాసుకొనిరి. అటనుండి ముంకుకేటకు ప్రయాణ సౌకర్యములను వ్యతిరేకముగూడ కొరతయయ్యెను. 27 వ తేదీ పుడయమున నెహ్రూగారు బల్లికేరచ్చి. ఆనాడట ప్రచారవలలోను నాయకులతోను బట్టలకత్తలతోను ముచ్చటించిరి. 31-12-28 వ తేదీవరకు విదేశీబట్టలను తెప్పించమని ప్రమాణము చేయుటకు కేంద్రాధికార సంఘమును మరల ప్రారంభించుట కచటి బట్టలకత్తలపురు శక్తియుంచిరి. సాయంకాలము గొప్పసభజరిగినది. 6000 మందివచ్చిరి. ఎవరో కొందరు బెల్లీలో కన్సేబులుమీద తుపాకులను కాల్చిరి తెలియుచున్నది. అట్టి దురింతములను మీరు నిష్కర్షగా నిరసించుటయేగాక అట్టి దురింతముల చేయువారిని మీనగగమున నుండ నీయరాదని నెహ్రూగారు నుడివీరి.

ఖుర్రామండలసభ తీర్మానములు.

ఈ సభవారికి దౌర్జన్య విరహితముగు నసహాయోద్యమమునందు సంపూర్ణ విశ్వాసముకలదు. దేశీయులు నిర్మాణవిధానమును కొనసాగింపవలెను. ముఖ్యముగా అన్నికాటులవారియందై కమత్వము కలిగించుట దేశీయులందరును పుద్గుభద్రులగు ధరించుట ప్రతియింటను రాట్టముత్రిప్పట వీలైనపుడెల్ల అస్పృశ్యులతో కలసి మెలసి అస్పృశ్యతను తొలగించుట మున్నగు విధానమును సాగింపవలెను.

చెఱసాల యుద్యోగుల అపరాధ పూర్వక మగు ఉపేక్ష వలనను కనికరము లేని ప్రవర్తనవలనను బాబూ అక్ష నారాయణగారు మృతులై నందుల కీసభవారు సంతాపమును వెల్లడించుచున్నారు. ఆయన ఆత్మకు కాంతి కలుగును గాక యని ప్రార్థించుచు వారి కుటుంబమునకు సానుభూతిని తెలుపుచున్నారు. చెఱసాల యుద్యోగుల ఆక్రమమును కప్పిపుచ్చుచు ప్రభుత్వము వారుగూడ ప్రకటనము చేసిరి.

సహోబా లక్ష్మీ రామారావుగారి మృతికిగూడ నీసభవారు సంతాపమును వెల్లడించుచున్నారు.

పండిత రామరత్నగారు 90 దినములు చెఱసాలలో నిరాహారై యుండి ప్రాణమునువదలి ఆచంద్రార్క మగు యశమును గడించి దేశమునకు తన జీవితము నర్పించినందులకు యీసభవారు వారి నెంతయు ప్రశంసించుచున్నారు.

వెళ్ళు కష్టములకు పాలకులను దేశభక్తులందరి నీసభవారు ప్రశంసించుచు వాంఛాత్రయసన్నిధి చేపూరువకును దేశభక్తులు నెనుడియక దేశసేవ నొనరింపగోరుచున్నారు. అను తీర్మానము లామోదింపబడెను.

చెన్ననగర కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షత

శ్రీయుత సింగరవేలు నెట్టిగారి కేభి

శ్రీమాన్ ఎన్. ఎస్. వరదాచారిగారి ప్రత్యుత్తరము
కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులలో నొకరు కాన్యానామన
శ్రీమాన్ ఎన్. ఎస్. వరదాచారిగారి ప్రత్యుత్తరము
కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులలో నొకరు కాన్యానామన
శ్రీమాన్ ఎన్. ఎస్. వరదాచారిగారి ప్రత్యుత్తరము
కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులలో నొకరు కాన్యానామన

కాంగ్రెసు ఆజ్ఞోల్లంఘనసంఘము
భీల్లో ప్రారంభసభ

ఆజ్ఞోల్లంఘనమును గూర్చి భీల్లో 30 వ తేదీని ప్రా
రంభసభను జరుపుటకు ఏర్పాటులను బాగుగా జరుపుచున్నాను.
సభ్యులు వచ్చుచున్నారు. 29 వ తేదీ రాత్రి భూస్థానంబడి పు
డితి సేవనాగాదు జచ్చిరి. స్తేషనుకడ వారికి ఘనముగ స్వాగ
తమియ్యబడెను. 30 వ తేదీ ఉదయమునకు వి. జే. పటేలు, సేను
గుప్తగార్లు వచ్చిరి. క్విన్ సభ్యులందఱును 30 వ తేదీనే
వచ్చెదరు.

కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ
30 వ తేదీ ఉదయమున కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ జరిగి
నది. హాజరై ఆజ్ఞులభానుగా రధ్యక్షత వహించిరి. మధ్యాహ్న
ము ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘసభ జరుగును. 1 వ తేదీని 2 వ తేదీని
సాక్షిపచారణ జరుగును.

డాక్టరు తేజబహదరు నప్రూగారు
రాజీనామా నిచ్చుట

మరల న్యాయవాదిగా పనిచేయదలచుట
ఇండియా ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సంఘమున న్యాయా
ధికారిగా సభ్యుడుగానున్న డాక్టరు తేజబహదరు నప్రూగా
రు నిర్మాణతోష్ణ నిధి పడక ఆ పదవికి రాజీనామా నీయదల
చిరి. అందులకు రాజకీయధికారు చాల చింతించిరి. ఈ విషయ
ముననే నప్రూగారు మరల ఆలహాబాదు ప్రొక్కోర్టులో వకీలు
గా ప్రాక్టీసు చేసెదరని తెలియుచున్నది.

జలందరు మా మండలసభ

జలందరు మా మండలసభ యీ నెల 29 వ తేదీని పం
డిత మోతీలాలు సేవనాగారి అధ్యక్షతక్రింద ప్రారంభమైన
దని అలహాబాదునుండి వార్తవచ్చినది.

ఒక రాజకీయ ఖైదీ మరణము

శోగ మేమో ఒరులకు తెలియదు

బ్రహ్మచారి కాంగ్రెసు కార్యదర్శి తంత్రీవార్త

బ్రహ్మచారి, అంక 28:— బ్రహ్మచారి మండలమునందలి
మాహికోటకర్ కాంగ్రెసు వాంటియ బచ్చాదుమాస్నేయ గారు
110 వ నెక్స్ క్రింద కొలదిమానుము క్రిందను ఒక సంవత్సరము
కఠినశిక్షను పొంది యుండిరి. స్వచ్ఛ ధ్యానముచే గంటలంతకు
చెరసాలలోనే వ్యవసాదించెను. రాత్రి 9 గంటలకు కీ మరణవా
ర్త గోఽఘమునందెను. అతనికి మి జబ్బుగానందెనో మాకుత
త్సూర్య మెక్కువ చెప్పకయిన ఈ ఘోరవార్త మాకు విస్మయము
ను కలిగించెను. నేటి తెల్లవారినామన మేము చెరసాలకు వెళ్లి కవ
మును మాకిచ్చివేయవలసినది నిశ్చయించుచు వడిగితిమి. ఆ
ప్పుడే చెరసాల ఆవరణములో నా మృతక శేఖ
రమును, పూడ్చిపెట్టుట కేర్పాట్లను చాలాంతరంగ చేయుచున్న
ట్టి చెరసాలాధికారులకు మమ్ముమాడగానే నాకాభంగము
కలిగెను. వారికిమిచేయుటకు తోచకయందెను. చెరసాలను
పరిపాలించుట అప్పుడు ఏర్పడునో పట్టణము కలుపుచుండె
ననియు, తాను స్వయము సేమిచేయజాలననియు జెనులరు మా
కు ప్రత్యుత్తరం బొందెను. మేముంట సరితో కడు దీర్ఘము
గ చర్చించితిమి హాస్యేక్ మిత్రులమని నూపరించుకొంటున్నాక
ఃర్షివాసి ఇత్యులనిపించెనయు, కాంగ్రెసు కిలాఫాతు ప్రచా
రకు మను ప్రశంస ఆదరభావము నుండరాదనియు, దీనికి అంగీ
కరించకయేమున శిక్షను నిచ్చివేసెదనయ్యె జెయులరు పలికెను.
ఈలాగు మా కిలాఫాతుకార్యదర్శి మాన్యమగ్నడీక్ అహమ్మదు
ఖాదరుగా రొకడరభావము వ్రాసిచ్చివేరిరి. నేటి
ఉదయము 9 గంటలకు బచ్చాదు మాస్నేయగారి శిష్యులు మాకిచ్చి
వేయుబడెను. మహమ్మదీయ మతమునకు సంబంధించిన కర్మం
తటిని యధావిధిగ జరిపి పిచ్చుట శిష్యులు మాన్యమగ్నలలో భా
గ్యిపెట్టుబడెను. మఱియుఁకేమి కారణమో మా మిత్రునికేమి
జాప్యమందెనో మాకిప్పటికి రెడటికి తెలియలేదు. అతనికి న్య
మోనియా (క్వాకాకాళులలో నీరుచేరి క్వాసలిగించి క్వము
తోమరణించు) బాధ ఉండెనని జెయులు డాక్టరు చెప్పరు
న్నాడు. అతని శరీరముమీద వచ్చుటవల్ల కలుగుచున్న మహా
పడక. నోరు ముక్కు ర ద్రువులనుండి రక్తకళ విశేషముగ
ప్రవహించియుండెన. ఈ మరణనిన్నాములు మాకత్యాశ్చర్య
మును కలిగించెను. యధార్థమున కనుకొనుటకు మేమత్యాశ్చర్యం
మై విచారించుచున్నాము. నిజమును వెల్లడి చేసెదము. (డిమా
కాటు)

గుజరాతు రాష్ట్రము
అసహాయవాద నాయకులు

ప్రచారము
నవసారిలో నిటీవల సేపురిపబడిన విధానము ననుస
రించి నాయకులు నూరతుమండలమున తమ ప్రచారమును పూర్తి
చేసిరి. వారికై రామందలమునకేగెదరు వారు ప్రతిగ్రామము
నకు నేగి కాంగ్రెసు సభ్యులను చేర్చెదరు. తిరునెడికి ద్రవ్య
మును వసూలుచేసెదర. ఖద్దరును గూర్చి బోధించెదరు. గాంధీ
మహాత్ముడా! క్వరాజ్యముతోగూడ కీర్ణముగా కాన్యానా
మును వదలి రక్తము స్రవించు పాటలను వెండిద్వారా స్త్రీలు
పాడుచున్నారు.

శ్రీ జగన్నాథము
జగన్నాథస్వామి రథయాత్ర

స్వామికి కిద్దరుబట్టలనే ఘరింపజేయుట
ఈ సువత్సము శ్రీజగన్నాథమున జగన్నాథస్వామికి
జరిగిన కథాయాత్రకు యాత్రికులతో శ్రీయుత జోగీశ్వరద్ర
భట్టాచార్యులకుడ వెల్లి స్వదేశీబట్టలనే యుపయోగించవలె
నని మేనేజరును హెచ్చరించిరి. స్వదేశీబట్టలనేగాని యితర
బట్టలను వాడనే లేదు. (సర్వెంటు)

తరుణరాం పుకనుగారు మరల చెరసాల కేగుట
ఆనామ వాడుకుడగు పుకనుగారికి చెరసాలలో చాల
జబ్బుచేయుటచే యింటికిపోవుటకు నెలవిచ్చిరి. ఆనెలపు 22 వ
తేదీతో ముగిసినది. 24 వ తేదీని మరల మీరు చెరసాలలో నుండ
వలెను గాన మీరు మరల సిద్ధుగుచెరసాలకు వెళ్లిరి. (సర్వెంటు)

చందుమియూక్ సాహెబుగారి అన్వేషణ
అంతకు ముందటిదిమునకంటె చందుమియూక్ సాహె
బుగారి శరీరాశోగ్యము కొంచెము సేలునందెను. దేహము
లో జ్వరము 98.8 డిగ్రీలను మించలేదు. మిగిలినవిషయములలో
నతనికితి మునుపటివలెనే యున్నది. (సర్వెంటు)

శ్రీయుత శ్యామసుందర చక్రవర్తి

ఆలిపూరు చెరసాల సూపరింటెండెంటు తంత్రీవార్త

జూన్ 23 వ తేదీని ఆలిపూరు కేంద్ర చెరసాల సూప
రింటెండెంటుగారు మాక్కిట్లు తంత్రీవార్తను ప పిరి:—
"శ్యామసుందర చక్రవర్తియొక్క నోరు కొంచెము పూ
చియున్నది. అత్యల్ప బాధ స్వల్పముగ నున్నది. గొంతురాపిడి
కగ్గిపోయి, ఇప్పుడు బాగుగ నున్నది అతని శింకేమి జబ్బులు
లేవు. ఆయన శరీరాశోగ్యమును గురించి మీరు దిగులపడ నవ
సరములేదు." (సర్వెంటు)

కడలూరు చెరసాల

ఏర్పాటులు సరిగానుండుట

రాధాకాంత ఘోషగారు సురక్షితముగ నున్నారు

కడలూరులో చెరసాల కూపుమీల్యుకద్దరున్నది. క బ
కీరు ఖైదీ లి చెరసాలలో 150 మంది కలరు. 16 వ తేదీరాత్రి
శ్రీమాన్ కందాడై శ్రీనివాసయ్యగారు (లి. ఏ. ఎల్. టి.
నెల్లూరు) గారిని కడలూరునుండి చెల్లెపురికి మార్చిరి. చెల్లెపురి
నుండి వంపబడి 8 గురు దేశభక్తులు 17 వ తేదీని కడలూరు
చెరసాలకు వచ్చిరి. చెరసాల తనిఖీకి నిమిషంపబడిన ఆర్.
శ్రీనివాసయ్యగారు (చెల్లెపురి కావనసభ్యుడు) చాలకద్దగా
పనిచేయుటచే నిదరు రాక్షసుడైతలకు సోకయ్యు లనుకూల
ముగా నున్నవి. డాక్టరు వరదరాజులు డాక్టరు నులకూర్కయ్యం
గార్లు నాయకత్వముక్రింద కీక్షితులు ఆధికముగ నోమ్మతో
మెలంగుచున్నారు. ంతరకట్టి సంఘమును కలగలేదు.
శ్రీయుత రాధాకాంతఘోషగారు చనిపోయెరను వార్త అస
త్యమువారు ఆశోగ్యముగ నున్నారు. (స్వరాజ్య)

బొంబాయి బౌద్ధమత సంఘము

జూను 26 వ తేదీని కామా ఓరియంటలు యిన్స్టిటూ
లోటుబౌద్ధసంఘ సమావేశము వి. పి. వైద్య బాచెల్లూగార్లు
యధ్యక్షత క్రింద జరిగెను. సంఘ నిర్వాణమును ంట్టములును
యీ క్రింది యుద్దేశముతో సంగీకరింపబడెను.

బౌద్ధదేవుని జీవిత సిద్ధాంతముల నేర్పుటయు, ప్రపంచ
టయు వృద్ధతేయుట ఆయనను ప్రేమించి పూజించువారల
సమావేశమును గూర్చుట, వీరప యీ సంవత్సరమునకు యీ
క్రింది కార్యనిర్వాహకులు యెన్నుకొనబడిరి.

అధ్యక్షుడు, డాక్టరు ఏ యల్ నాయరు, ఉపాధ్యక్షు
లు. వి. పి. వైద్య, కే. నటరాజగారలు. గౌరవకార్యదర్శి
యన్. హెచ్. బాబ్జాలాగారు, గౌరవశాఖాధికారి ప్రాఫె
సర్ యల్. కే. భాగవత్.

మ్యకేజింగ్ కమిటీ సభ్యులు:—మహ్మద్ జి. షేక్,
బి.యల్. మోతీనాలా, జి. కే. వారిమక్, రావులనూరూరు
ఏ. కే. పాయి, యల్. బి. కొలాస్కూర, కే. కులస్కూర్,
ఆనరబిల్ లాలూభాయికావ్యలూను మెహతా, నారొట్టింమొ
రక్షి గోకులవాను గారలు.

అధ్యక్షులకు వందనములతో సభ ముగిసెను.
(సం) యన్. హెచ్. బాబ్జాలా.

బెంగుళూరు వార్తలు

పోలీసుసాధ్విటుపనిమీద సన్నుపును మె కె
నాచిన్న ఆను వారరుపురును కొట్టిండులకు నిచారింపబడి
ఘులుగ కోర్టువారిచే నెంపబడి. ఈ త్రోసాక్ష్యము నా
తేదీని జరుగును.

నవ్వేమాసములో కలకత్తాకు పోవుటకు
కార్యనిర్వాహకసభ్యులకు ముం ఇన్నిసుగారు తేదీని
జూలై రెండవ తేదీకి కలకత్తాకు ప్రవేశించెదరు
నర్రు బతులుదేరెదరు. కలకత్తాలోనన్న సమయంక
వృద్ధివాణిశ్యసంఘ సభ్యులు కొంచెరినో సంగ్రహిం.

సరిమాదు కచారణ సంఘము వారి ఆర్థిక సభ్యుల
సాక్షినిచారణ 28 వ తేదీతో ముగిసి డి. శాసనలో ఇండి
యాన్ ఎగ్జెక్యూటివారు సమావేశ మగుటకు ప్రము కిష్టాలో
విచారణ సంఘమువారు సమావేశమై 26 వ తేదీమును నెలయి
జేసెదరు.

పూనా భారతదేశపు చరిత్రక క్షణమునందలి ప్రారంభ
సమావేశము వైభవముతో 26 వ తేదీని జరిగెను.

ఆంధ్ర పత్రిక

1922-వ సం. జూన్ నెల 30-వ తేది

శుక్రవారము

బర్మాదేశము:

నూతనసంస్కరణములు

—:~::~~::~:—

హిందూదేశముతోపాటు బర్మాకు మాంటు ఘర్షణ సంస్కరణముల నిచ్చుటకయినను మొదట వెనుదీసి, ఆత్యంతాందోళనము జరిగిన పిమ్మట, కామన్వెస్థవారు తుదకు వానిని ప్రసాదించిరి. ప్రభుత్వసభలో గూడ పీలుప్రభువు బర్మా సంస్కరణముల గూర్చి ప్రతిపాదించి తీర్మాన మంగీకరింపజేసెను. సివిలు సర్వీసు యుద్యోగులు బర్మాలో వెంటనే పెన్షనులను దీసికొనక, బర్మా ప్రజలను నూతన సంస్కరణములందు సుఖిశీతుల గావింపవలయు నని పీలుప్రభువుగారు హెచ్చరించిరి. వీరి హెచ్చరికవలన లాభ మేమయిన గలుగునా? హిందూదేశమునందు సివిలు సర్వీసు యుద్యోగులు సంస్కరణములపట్ల నెట్టి విముఖత గనుపడుచున్నారో, బర్మాయందును అటులనే కనుపడుచున్నారని తలంపవచ్చును. సంస్కరణములు స్వల్పము లయినను, ఆచరణలోనికి వచ్చునప్పటికి మఱితే సంకుచితములగుచున్నవి. హిందూదేశమునందు పరీక్షింపబడి, ప్రయోజనశూన్య మని అన్ని పక్షముల వారిచే నిర్ణయింపబడిన ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము, మరల బర్మాలో ప్రవేశపెట్టబడినది. హిందూదేశానుభవమును వీక్షించి యెనను సంపూర్ణ రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము నొసగిన కొంత మేలుగ నుండెడిది. ఈ సందర్భములలో బర్మా వాస్తవ్యులు నూతనసంస్కరణములను నిరాకరించుటలో వింత యేమి గలదు? కలనల్ వెడ్జిప్రజ్ఞుగారు భారతీయుల కొసగిన హితమునే బర్మావాసులకు గూడ నెసగు చున్నారు. శాసనసభలో జేరి, సంస్కరణముల నుపయోగింపు డని, బర్మా ప్రజలను హెచ్చరించు చున్నారు. వెడ్జిప్రజ్ఞుగా రంతటివారు హిత మొసగినను, బర్మాప్రజలు దానిని పాటింపజాలరు. నిరుపయోగములగు సంస్కరణములతో ప్రోద్బుచ్చుట వలన, స్వరాజ్యసిద్ధి దూరమగుటయు, కాలము వృథ యగుటయు, ప్రజల శక్తిసామర్థ్యములు నిరర్థకము లగుటయు, దప్ప వేరులాభము చేకూరదని వారికి దెలియును. మాండలే జాతీయవాదులు తోడి దేశీయులకు గావించిన విన్నపమును జేరొక వో బ్రచురించితిమి.

ప్రస్తుతస్థితిలో లేనిపోని యాశల బెట్టుకొని, సనసభలో జేరవలదని, వీరు తమ సోదరులను దలించుచున్నారు. ప్రస్తుత సంస్కరణములలో వ్యత్యాసములే భుక్తులక్షణ మేమియు గనుపించును. ప్రభుత్వము శాసనసభకుగాని ప్రజలకు గాక భుక్తులను వహించుటలేదు. కార్యనిర్వాహక వర్గము ప్రతినిధులతోగూడిన సంయుక్తప్రభుత్వము గల యధికారము నిరంకుశము. హిందూజాతీయవాదులు సూచించినటుల శాసన సభలో యధికారసభ్యులందరు గలసి గవర్నరు నకు ప్రతిపక్షముగా మెలిగినను, గవర్నరు వీరి తీర్మానమును త్రోసిపుచ్చి వీటో అధికారమును చలాయించును. మంత్రులకొకవేళ అన్ని శాఖలను బిచ్చగించు, అసాధారణాధికారములు గల

గవర్నరుగారి ఎదుట వారు నిస్సహాయులై యుండురు. నిజ మేమనిన, వెనుకటిస్థితినే, సంస్కరణములు మారు చేర్చితో కొనసాగింపగలవు. శాసన సభలు పూర్తిగా అనధికారసభ్యులతో నిండినను, ప్రజలందరకు వోటిచ్చెడి అధికారమున్నను, శాసన సభ్యుల సంఖ్య ఎంతవిస్తారమయినను, మంత్రులెందరున్నను, ప్రభుత్వపు నడవడిని ప్రేరేపింపజాలరని, మాండలేజాతీయవాదులు స్పష్టముగ పతిపాదించుచున్నారు. ఇందు అతిశయోక్తిగాని, అసత్యముగాని లేదని, భారతీయులకు అనుభవపూర్వకముగ దెలిసినదాని. హిందూదేశమున ప్రజాభిప్రాయ మీ సమయమునందు ఏమాత్రము కొరగాక యున్నది. జన్మస్వాతంత్ర్యములు మేజిస్ట్రేట్ల హస్తగతమై యున్నవి. ఒక్కసందర్భమునకుమాత్రము సంతసింపవచ్చును. నూతనసంస్కరణములు, దేశమునకు నిజ లాభము గలిగింపలేనని, మహాత్ముని శక్తివలన ఇంతత్వరలో వెల్లడియయ్యెను. లేనియెడల సంస్కరణముల భ్రమలో ప్రజలెంత కాలము తగుల్కొని యుండెడివారో తెలియదు. హిందూదేశము గడించి న యనుభవము బర్మాకు అక్కరవచ్చెను. సంస్కరణముల లోపములను వారు వెంటనే కనిపెట్టగలిగిరి. ప్రస్తుతస్థితిలో బర్మాదేశమును సంస్కరణముల వలలో జిక్కించెడరా, లేక న్యాయముగు గమ్యస్థానమును జేర్చెడరా యని మాండలే జాతీయవాదు లడుగుచున్నారు. వ్యర్థములగు వాగ్దానములను లక్ష్యపెట్టవలదనియు, బర్మాప్రజలెల్లరును సంస్కరణములను విడనాడవలయుననియు, వీరు హెచ్చరించుచున్నారు.

సంస్కరణముల నంగీకరించుట యనిన, దాస్యమును వెంపొందించుటయే యని వీరి యుద్దేశము. రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము ఒకరిచ్చునది గాదనియు, ఏదేవుముక్తి ఆదేశపు ప్రజలద్వారా మాత్రమే సిద్ధించుననియు, వీరు నిరూపించుచున్నారు. హిందూదేశ జాతీయవాదులు గ్రహించినసత్యమునే బర్మా జాతీయవాదులుగూడ గ్రహించుట మిగులసంభావ్యము. ఎవరిముక్తి వాదోహస్తములందే గలదు. ఇతిరుల ఆగ్రహముగ్రహములపై నాధారపడి యుండ నవసరములేదు. ప్రజలీసంగతిని గ్రహించి, పాటుబడుచో, విజయముగలుగుననుటకు సరిదియమేమి? సంస్కరణములను నిరాకరించి బర్మా జాతీయవాదు లేమిజేయదలంచిరి? రాటములను మగ్గుములను నెలకొల్పి స్వదేశవస్తువులను తయారు జేయుటకును, పుచ్చాయతీకొర్టులను జాతీయ పాతశాలలను నెలకొల్పుటకును, వ్యవసాయసంఘములను కార్మికసంఘములను నెలకొల్పి కార్మికుల శ్రేయమును మెంపొందించుటకును, వీరు బూనుకొందురు. గమ్యస్థానముజేరుట కివిమాత్రమే సాధనములని వీరు ప్రతిపాదించిరి. బర్మాజాతీయవాదులు సూచించిన కార్యక్రమము, మహాత్ముడు సూచించిన నిర్మాణ కార్యక్రమమేగద. హిందూదేశమునలెనే బర్మాదేశమును నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించి స్వరాజ్యమును సంపాదించుట, మిగుల ప్రోత్సాహకరముగనున్నది. మహాత్ముని సందేశము ఇతరదేశములలో నెటుల నాటుకొనుచున్నదియు ఇంద మూలమున కనుగొనవచ్చును. బర్మావాసులు మహాత్ముని సంబోధనల పట్ల ఉత్సాహముతోనుండ, భారతీయులు తమ కార్యక్రమ నేమాత్రము సడలించినను, దేశపురోభివృద్ధికి భంగము కలుగజేసినవారయ్యెదరు. హిందూదేశమునందువలె బర్మాలో సయితము, ప్రజాభిప్రాయమునకు భిన్నముగ శాసనసభలో బ్రవేశించెడివారు కొందరుండకబోరు. కాని, వారికి వారే ప్రతినిధులు. ప్రజాభిప్రాయమును వ్యక్తపరుచుటకు వారికి నిజమగుహక్కులేదు. హిందూ

దేశమునందలి శాసనసభలవలెనే, బర్మా శాసనసభయును సభ్యుల స్వంతభిప్రాయములనే వెలిబుచ్చును. శాసనసభల కార్యక్రమము ప్రజలలో నెట్టియుత్సాహము గలిగింపనేరదు. ప్రజాభిప్రాయమును ప్రతిఘటించి శాసనసభలో జేరినవారిప్పుడు పశ్చాత్తాపము జూపుచున్నారు. ఆసభలో జేరి తాము ప్రజలకు జేయగల యుపకారమేదియు లేదని భావించుచున్నారు. బర్మా శాసనసభలో జేరెడివారు గూడ తమ పౌరబాటును త్వరలో నంగీకరింపకమానరు. శాసనసభలో జేరినవారిని గూర్చి ఉపేక్షనువహించి, బర్మాప్రజలు నిర్మాణ కార్యక్రమమును పూర్తిజేయుటకు పాటుబడుచో, వారికి త్వరలో కార్యఫలసిద్ధి గలుగకమానదు. ప్రజల దృఢనిశ్చయమును పార్లమెంటుసభ వారెంత కాలము నిరోధింప గలుగుదురు? స్వాతంత్ర్యవాంఛ యంకుంచి, భావదాస్యము దొలగిన పిమ్మట, స్వరాజ్యసిద్ధికి కాలమెంతయో పట్టదు. మహాత్ముడు పదేపదేపాదన. సాధనమువలన, కార్యసిద్ధి త్వరలో గలుగుట సుకరము. కావలసిన దెల్లను, అకుంతితదీక్ష. సంపూర్ణవిశ్వాసము. త్యాగసంసిద్ధత. హిందూదేశమునను, బర్మాయందును ఉదయించిన జాతీయప్రబోధము, త్వరలో ఫలించు గాక!

బిరుదుల విక్రయము

—:~::~~::~:—

ఇంగ్లండులో బిరుదుల విక్రయము గూర్చి తీవ్రాందోళనము జరుగుచున్నది. ఎల్లెండుస్థితి విషయముగనుండ, హిందూదేశ సమస్య పరిష్కారము గాంచకుండ, ఈజిప్టుసంగతి ఇంకను తేలకుండ, తుర్కీసమస్య అటులనే నిలచియుండ, ఆంగ్లదేశ ప్రజలీ విషయమై శ్రద్ధనహించి వీని నెటులనయినను నిర్వహించుటకు మారుగ, కొరమాలిన బిరుదుముల వ్యవహారముగూర్చి కడుశ్రద్ధవహించుట విచిత్రముగ నుండకమానదు. పార్లమెంటుసభలో నీ విషయమును గూర్చి ప్రస్తావించుచున్నారు. ఇట్టి విషయములలో, గంధగోళము చేయుటకు మార్నింగుపోస్టుపత్రిక పెట్టినదిపేరుగద. బిరుదుల విక్రయమును శీర్షికక్రింద, ఈ పత్రిక సంపాదకీయ వ్యాసమున కొన్ని వింతసంగతులను ప్రచురించి నటుల, మద్రాసు మెయిలుపత్రికకు ప్రత్యేక తంతి వార్త పంపబడెను. నైటుబిరుదపు ఖరీదు పదివేలు మొదలు పండ్లెండువేల సవరనులవఱకు గలదట. బారన్ల బిరుదమునకు ముప్పదివేల మొదలు నలువదివేల సవరనులవఱకు ఖరీదుగలదట. ఇంకను ఎక్కుడు బిరుదములను సంపాదించవలయుననిన, ఎక్కుడు సామియ వలయునట. బిరుదములను కొనవలయునని, మంత్రులపక్షమున కొందరు క్రొత్తవారియొద్దకు వెడలి ప్రోత్సాహ పరచుచున్నారనియు, ఇందుకు తగిన సాక్ష్యము తనయొద్ద కలదనియు, మాంగు పోస్టుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. లెఫ్టి నెంటు కలనల్ పేజికాపు అను పార్లమెంటుసభ్యుడు పత్రికలకు వ్రాయుచు, బిరుదుల విక్రయమునకు సంబంధించిన నిదర్శములను కొన్నింటిని కనుబటచెను. ఇదివరకు పార్లమెంటుసభ్యులు దేశ సేవకొరకు పార్లమెంటుసభలో బ్రవేశించెడివారు. ఇప్పుడో పలువురు స్వలాభము కొరకు బ్రవేశించుచున్నారని, క్రాఫ్ గారి యుద్దేశము. కంపెనీల డైరెక్టరుపదవులను సంపాదించుటకును, బిరుదులను గౌరవములను సంపాదించుటకును, ఇట్టివారియవకాశము నుపయోగించుచున్నారు. ప్రభుత్వపక్షమును సొంతము వహించుచుండువారికి, బిరుదులు దొరకుచున్నవి. ప్రభుత్వ పక్షమునకు ధనసహాయము జేయువారికి బిరుదుము

లు లభించుచున్నవి. అందుచేతనే పలువురు సభ్యులు ప్రభుత్వమువారితో పాటు, నలుపురు తెలు పనుచు తాళము వైచుచున్నట్లు, క్రాఫ్ట్ గారు సూచించు చున్నారు. వెనుకటి పార్లమెంటులో 290 మంది సభ్యుల కీరున బిరుదములుగాని, ఉద్యోగములు గాని లభించెనట. ఇప్పటి పార్లమెంటులో నీ వ్యవహార మింకను ముదిరెనని, క్రాఫ్ట్ గారి యుద్దేశము. ఇక పార్లమెంటుసభనుండి ప్రభుత్వపక్షము వంకకు దృష్టిని మరలించునెడల వ్యవహార మింకను అసభ్యముగ నున్నది. ప్రధానమంత్రిగారి పార్టీనిధి ముప్పది లక్షల సవరను లయ్యెనట. ఈ డబ్బు బిరుదముల నిదివరకు సంపాదించినవారినుండియు, ఇకముందు సంపాదించెడివారినుండియు వసూలు జేయబడెనని, క్రాఫ్ట్ గారు ఖండితముగ డెలుపుచున్నారు. సంఘ బహిష్కృతులు గాదగిన వారికి, కారవబిరుదము లొసగబడుచున్నవి. పలుకాపులందు బిరుదములను బడసినవారు దుర్వ్యాపారముచే ధన మార్జించిన వారు. ఒకనికి యుద్ధసమయములో విశిష్టత పు డబ్బు గడించినందులకు, శిక్షయొసంగబడెను. ఇతనికి వంశపారంపర్య ముండెడి బిరు దొసగబడెను. మరి యొకరు సైనికులను నిర్బాధముగ కైకొనుసంఘ మునందు సభ్యులుగనుండి, తనబంధువులకును, నౌక ర్లకును మినహాయింపు గలుగజేసెను. అంతట నితని కాసంఘమునందు సభ్యత్వము తొలగింపబడెను. ఇతనిబంధువులు సైన్యములో జేరవలసివచ్చెను. ఇట్టివానికి వంశపారంపర్యపుబిరుద మొసగబడెను. ఈ కాలములో రాజ్యాంగమున కెట్టిసేవ జేసిన వోయినను బిరుదముల నిచ్చుచున్నట్లు, క్రాఫ్ట్ గారు డెలుపుచున్నారు. డబ్బు నేతీరుననుసరు గడించినవారికే బిరుదములు లభించుచున్నవి. ఇట్టి దుస్థితి కొనసాగుచో, బాల్లివిసము తప్పక వ్యా పించునని, క్రాఫ్ట్ గారు హెచ్చరించు చున్నారు. మంత్రులను సంవత్సరముపొడవునను అభిమాని చెడి పత్రికల సంపాదకులకు, బిరుదము లొసగ బడుచున్నవట. ఇట్టిస్థితిలో బిరుదములకు విలువ పూర్తిగ దొలగెననుటకు స దిను మేముండును? బిరుదములనిచ్చుట నసలే నిలిపివైచిన, ననేకులకు మనస్సంతోషము తగ్గిపోవును. ప్రభుత్వముపై జేసెడి యారోపణల కవకాశము తగ్గిపోవును. ఇట్టి పరిస్థితులలో బిరుదములను పొందెడివారు ప్రజల మధ్య కారవము బొందుటకుమారుగ తలవాల్చు వలసియుండును. అట్టిదురవస్థ కవకాశ మసలే లేకుండజేయుట, సంభావ్యము గద. పరిపాలనము పవిత్రముగ నుండినగాని, ప్రజలకు దానియందు విశ్వాసము గుమరనేరదు. ఇంగ్లండులో చెలరేగిన ఆందోళనపు ఫలిత మేమగునో చూడవలయును.

పాలు రిచ్చుర్నగారి హితము

పాలురిచ్చుర్నగారు ఫ్రెంచిదేశీయులయినను, భారతవర్షమును స్వదేశముగ ప్రేమించుచు, నర విదయోగిలో గలసి దేశపునరుద్ధారణమునకై పాటుబడుచున్న సంగతి పాఠకులకు విదితమే. వీరు అనామ్యదాశాసు జాతీయకళాశాలా విద్యార్థుల ఎటుట నుపన్యసించుచు, ప్రస్తుత సంరంభము మహాభారత సంగ్రామమునకన్నను మహత్తర మయినదని సూచించిరి. ఈ సంరంభము మానవ కోటికంతకును సంబాధించినది. గాంధీమహాత్ముడు జయిలులో నున్నను, ఆతినికై యెల్లడల వ్యాపించి యున్నది. నూతనాదర్శములకును, నూతననిర్మాణ మునకును బీజములను నాటినది. రాటమే, నూతన రహస్యమని, పాలురిచ్చుర్నగారు సూచించిరి. ఆధునిక పారిశ్రామికవిధాన క్షేత్రమును తొలగించుటకు, రాటమేఉత్కృష్టసాధనము. అస్పృశ్యతాదోషనివారణచే, నూతనశకమారంభమగును. సామైక్యము

బలపడినకొలదియు, స్వాతంత్ర్యము భగవానునిచే వరముగ ప్రసాదించబడును. నూతనోద్యమము, తమ నాయకులను కారాగృహమునకు పంపెను. ప్రజలలో నఖండప్రబోధము గలిగించెను. ఈ ప్రబోధము, నూతనసృష్టికి దారిజూపును. నేను బాధ ననుభవించెడివారే, రేపు అత్యున్నతపదవి నాక్రమించెద రని, పాలు రిచ్చుర్నగారు హెచ్చరించిరి. గాంధీ మహాత్ముని యుద్ధముము సఫలమయినదని, పాలు రిచ్చుర్నగారి వాక్యములు డెలుపుట లేదా? స్వరాజ్యసిద్ధికి, నిర్మాణకార్యక్రమనిర్వహణ మింత యవసామే, వారి యుపన్యాసము తేటపరుచుట లేదా?

అధినివేశరాజ్యములు: భారతీయులు

తూర్పుఆఫ్రికా, దక్షిణాఫ్రికా, ఫిజీదీవులలో నివసించెడి భారతీయులు దుర్భరదశ ననుభవించు చున్నారనియు, వారి దుస్థితిని తొలగించుటకు హైందవులు ప్రబలమగు నాందోళనము కావించ వలయుననియు, భారతీయులకు మిగిలినవారితో బాటు సమానపు హక్కులున్నగాని, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యములో నుండుటకు హిందూదేశ మంగీకరింపదని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు స్పష్టముగ వెల్లడిచేయవలయుననియు, ఆండ్రాసు, పోలకు గార్లు హెచ్చరించుచున్నారు. వీరి యుద్దేశము మంచిదే. కాని, కేవలము ఆందోళనము జరుపుట వలన, భారతీయుల స్థితి చక్కబడునా? ఇదివరకు జరిగిన ఆందోళనపు ఫలిత మేమయ్యెను? ఇట్టి ఆందోళనతో ప్రాద్దుబుచ్చుటకన్న, దేశమునకు స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటకై కాలమును వినియోగించుట, ఎక్కువ ఫలదాయకము గాదా?

నైదామేటి చిరుకాలేజి

1921-22 సంవత్సరపు టీచర్సుకాలేజి రిపోర్టు వెలువడినది. దీనియందు ఎన్నదగినసంతులు గను పించవు. కాని, ఒక్కవిషయముమాత్రము, కొంచెము గూఢముగ నున్నది. బుద్ధిసూక్ష్మతను పరీక్షించుటకు కొన్నిప్రయత్నములు జరిగెనట. 464 మంది పిల్లలు ఆన్నితరగతిలలోను ఈతీరున పరీక్షకు లోనయిరట. పరీక్ష పై నునుపెట్టుప్రకారము జరిగెనట. ఈక్రొత్తపరీక్ష ఏమియో, ఎటులజరిగెనో, రిపోర్టునందు వివరింపబడలేదు. బుద్ధిసూక్ష్మతను పరీక్షించుటకు, ప్రయత్నములు జరిగినందులకు డైరెక్టరుగారు సంతసించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు తమ సంతసము డెలుపుటకు మారుగ, ఇందునుగూర్చి సంపూర్ణవృత్తాంతమును తెలుప వలయునని కోరిరి. ఈ వివరములు తెలిసినపిమ్మట ప్రభుత్వమువారు వ్యాఖ్యానము జేసెదరని భావించెదము.

ఘూర్జరుల కార్యదీక్ష

గుజరాతు రాష్ట్రమునందు, నిర్మాణ కార్యక్రమము అత్యంత దీక్షతో కొనసాగుట, మిగుల ప్రోత్సాహకరము. గుజరాతు సహాయ నిరాకరణవాదులకు సూరతుజల్లాలో తమపక్షిని ముగించి, కెయిరాజ్లాకు వెదలిరట. వీరు ప్రతి గ్రామమునకు బోయి, కాప్రనునందు సభ్యులను చేర్చి, తిలకు స్వరాజ్యనిధికి ధనమును ప్రోగుజేసి, కద్దుల సంచేతమును బోధించుచున్నారు. స్వరాజ్యమును చేబూనికొనలో కారాగృహమునుండి వెలువలకు రమ్యుననిగాంధీమహాత్ము సాబోధించుచు, స్త్రీలు పెట్టిగడ్డలో పాటులు పాడుచున్నారుట. మహాత్ము జన్మస్థానమగు గుజరాతు రాష్ట్రమునందొట్టి యాదృశి కార్యదీక్ష గనుపించుట మింతగాదు. ఆంధ్రదేశము గుజరాతుతో సమానమగు కార్యోత్సాహము గనుపఱచి, ధన్యతగాంచు గాక!

నిర్మాణకార్యక్రమము

ఘూర్జానగరమునందు, వండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగిన మండల రాజకీయసమావేశమునందు, దార్జిల్ స్యర హిత సహాయనిరాకరణోద్యమమునందు సంపూర్ణ విశ్వాసము జూపబడెను. భారతీయు లందరును, నిర్మాణకార్యక్రమమును పట్టుదలతో కొనసాగింప వలయు నని కోరుచు, ఈ మండలమువారు తీర్మానించిరి. ఈకోర్కెను సఫలపరుచుటకై, దేశము యావచ్చుకొని వినియోగింపవలెను. వేరు విషయముల వంకకు దృష్టిని మరల్చుట కిది సమయము గాదు.

స్థానికవార్తలు

నిమ్మజాత్యుద్ధరణసంఘము:— ఈసంఘమువారి యాజమాన్యమున తిరువట్టియాలో జులై 2 న-తేది ఆది వారము ఉదయము 9 గంటల కొకసభ జరుగును. నిమ్మజాత్యుద్ధరణము, అనువిషయమును గురించి స్వామి బ్రహ్మానంద గారు ఆర్. నరేశుగారు ఉపన్యసించెదరు.

రెడ్డిజన సంఘము:— సంఘకార్యదర్శి యిట్లు వ్రాయుచున్నారు.— మద్రాసు (టిఫ్లికేను) ప్రెస్బిటేరియన్ బహదూరు వీధి 18 గృహమున యధాప్రకారము రెడ్డినిర్వాహక వసతిగృహము కొండవీడు నామమున జరుప తీర్మానింపబడినది. తేదెలమకొనిన విద్యార్థులు మద్రాసు పాపహాకం, ఆరియప్ప మొదలవీధి నెం 12 గృహమునందున్న సంఘకార్యదర్శి వ్రాసు కొనవచ్చును.

పంచాయతీ కోర్టులు:— 1920 సంవత్సరము మద్రాసు విలేజ్ కోర్టుల చట్టము నందలి శెక్షన్ 76 (1) ఎ-డి లకు సంబంధించిన కేరములను 1920 సంవత్సరపు మద్రాసు విలేజ్ పంచాయతీ చట్టమునందలి 28 (2), 42 శెక్షన్లకు సంబంధించిన కేరములను విచారించుటకు గ్రామ పంచాయతీ కోర్టులకు ఆధికార మివ్వబడిన దని ప్రభుత్వము నా రుప్రకటించుచున్నారు.

దేశీయప్రార్థన సమాజము:— ఈ సమాజమునకు 12 వ సంవత్సరము కేపు ప్రారంభమగుచున్నది. మద్రాసు బార్లీటన్ కౌ నారాయణమొదలవీధిలో ఉదయము 7 గంటలకు వైస 9 గంటలకు లోగా ప్రాతఃకాల కీర్తనలు పాడబడును. సాయంకాలము 4 గంటలకు నాకలపేట వావిళ్ల శారి మద్రాసు రకాలయందు ప్రార్థన జరుగును.—మునీశ్వరయ్య, సమాజపు కారదర్శి.

ఘోరమగు ఆత్మ హత్యలు

మరణ విచారణ

తేనాంపేట వాస్తవ్యులకు దొరస్వామి పిల్లెగారు పల్లి యమ్మకు అను నొక ఉంపుకుకై యెందుకొనియుండెను. దాదాపు పదిసంవత్సరములు నుండి ఇట్లు జరుగుచుండెను. ఆ ఉంపుకుకై యెవరివేయవలయునని అతని భార్య కతవిధముల పోరాడుచుండెను. ఈ ఇరువురి మధ్య దొరస్వామిగారు కాంతికోటకు బాధపడుచుండెడివారు. కడకు యీబాధలను భరింపలేక కడచిన పోరు వారము రాత్రి ఇతడు పల్లియమ్మ గృహమునకు వెళ్లి ఒకచీతో ఉరిపోసుకొని వచ్చిపోయెను. ఇదిచూచి పల్లియమ్మకు మనసుచెడి మంగళవారము రాత్రి బావిలోపడి ఆత్మ హత్య గావించుకొనెను.

కబ్ ఇమ్మవెక్కరు సంతానముగారు మరణ విచారణ కలిపి. ఇంటిలో పోయభరింపలేక దొరస్వామిగారు చీరతో ఉరి పోసుకొని మరణించినందు, పల్లియమ్మగారు ఆత్మహత్య గావించుకొనవలయు నను ఉద్దేశముతో బావిలో దుమికి ఊపిరి తిరుగక మరణించెననియు జూరీవారు తీర్పుచెప్పిరి.

మధ్యపరకాల గనుల యజమానులపట్ల ఎం. హెచ్. డిక్షితుగారి యధ్యక్షతక్రింద చింజ్వారాలో జరిగినది. గనుల పరిక్రమ పాఠశాలను, గనుల వ్యాపారసంఘమును పారిశ్రామిక బ్యాంకును స్థాపించుటకు తీర్మానించిరి.

ప్రభుల సభయందు పవ్యసించు యూరపు పున్నాకా
 గానున కమెరికా సమయము ముఖ్యమయియు జెనోవా సమావేశ
 ము లెప్ప మాగమున నడచెననియుగే ప్రభువును దివెను

విద్యుత్తు పరిస్థితులు

పార్లమెంటునందు చర్చ

తాత్కాలిక ప్రభుత్వ ప్రయత్నములు

లండను, జూన్ 17:—తాత్కాలిక ప్రభుత్వమువారు తా మవలంబించు చర్యనుగురించి యొక ప్రకటనను గావించిరి...

బెల్జియం ఆంక్ష అధికారి యరెస్టు

డెల్లియ ఫోటో కార్పొరేషన్ ప్రజాస్వామ్యకేంద్ర కార్యాలయము వారిటుల ప్రకటించుచున్నారు. బెల్జియన్ ప్రభుత్వమువారిచే నరెస్టు చేయబడిన...

జనరలు ఒక స్నేహితుని నిర్బంధించబడుట

తాత్కాలిక ప్రభుత్వవారు ప్రధానమంత్రి డగ్లస్ డియోను ఒక స్నేహితుని డెల్లియను ప్రజాస్వామ్య పరిస్థితులచే నిర్బంధించబడి దాచబడిరి...

పోరాటములు.

డెల్లియను మూడుమాసములకు పూర్వము ప్రజాస్వామ్యవాదులచే వశపరచుకొనబడిన తరువాత ద్రాక్షాగ్రయముగ నుపయోగించుకొనబడుచున్న ఫోటోకార్పొరేషన్ వశపరచుకొనబడు తాత్కాలిక ప్రభుత్వవారు ప్రజాస్వామ్యపటాలములకు పోరాటము జరుగుచున్నది.

తేజహదూరు సుప్రసాగు రాజీనామా

నియమించుట

ఆరోగ్య పరిస్థితులు చక్కగ లేకుండుటచే త్వరలో తమ లా సభ్యత్వమును మాన్పి డాక్టరు తేజహదూరు సుప్రసాగు వదలుకొనెదరు. ప్రభుత్వమువారి విషయమై ఇట్లు ప్రకటించుచున్నారు.

తుపాకిగుడ్డదెబ్బలు తగిలిన ఇద్దరు మౌందవలారు భగవంతుని వైద్యాలయములో చికిత్సార్థము చేరిరి. ఒక యూరపియను బాలుడు పేటనియత్రము కొందరితో బయలుదేరిన.

బర్మానంశ్చరణములను

నిరాకరింపుడు

సోదరదేశీయుల కొక విన్నవము

మాండలే జాతీయవాదుల ప్రార్థన

వ్యంగ్య ప్రభుత్వ విధానమును, నూతనసంస్కరణముల నంగీకరించి ప్రభుత్వమువారి కరివర్యలకు తీరమును ప్రతిపాదించు వహించుటకు కాననసభా ఎన్నికలలో పాల్గొని, ఇట్లా ప్రవేశించవలెనని దేశము (బర్మా) నొక నూతనోద్యమము బయలుదేరింది.

వన భూమిని కే. ఆర్. యు. ని మనల నందరిని అధోగతి పాలించేయ నద్దేమియున్నా చేతులలో మనము బుద్ధిపూర్వకముగ చిక్కుకొనుట అబద్ధ విచారముగాక పోవుటయేగాక నిర్లక్ష్యముగ పరిణమించును.

ఇప్పుడెవరకెంతయులూ మనదేశములో ప్రవేశపెట్టబడ నున్న సంస్కరణముల వివరములన్నిటిని పరిశోధించిన యెడల, మంచి ప్రభుత్వపాలనయొందును నిశ్చయము తేలిన రుజువుపడాలదు. కాననసభకును, ప్రజలకును ప్రభుత్వమువారు బాధ్యులుగ నుండి పాలించుట యే మంచి ప్రభుత్వము అనబడును.

ఈ సదుద్దేశముతో మే మికాంగ్రెజుమనుషుల కొనసాగించెదము. (అ) రాజములకు, వ్యవసాయమున పెట్టి, చేనేతకు ప్రోత్సాహ మొసంగుట (ఆ) పంచాయతీలకు, జాతీయపాఠశాలలు మున్నగువానిని స్థాపించుట (ఇ) కార్మికులనితని బాగుపఱచుటకు కృతసాయపు సాధనములు వృత్తిసాధనములు కార్యకర్మములు వృత్తిసాధనములను స్థాపించుట.

భూస్వామియు కాంగ్రెసు కమిటీ సభ్యుడుగ నున్న తిమ్ హాసాయుయువరాజు బర్మీస్ కాననసభకుడగు యా. చిత్తేస్వరి, రెండవ బర్మీసు సంఘముయొక్క సహాయకర్తగనుటయు ఓంగు, జాతీయ విద్యాసంఘకార్యదర్శి యగు యా. బానేజ్, యువజన బర్మీసుసంఘకార్యదర్శి యగు కోబాగ్యాజ్, ముద్రాపకుల కంపెనీ డైరెక్టరుగ ముంగుయుమంగు, పురపాలక సంఘమునకు కన్ను చెల్లించువారి సంఘకార్యదర్శి యగు ముంగుమేయంగు, వైజయమింగిల ముద్రకాలయ యంత్రకాలాధి

కారియగు యా. క్యాడెజ్, కేంద్రజాతీయ పాఠశాలయందున్న ముంగుభాంగు, ముంగులాజు జాతీయపాఠశాలయందలి ప్రధానోపాధ్యాయులగు ముంగ్విక్, ముంగుబిట్, "న్యూబ్యాంగ్" వార్తాపత్రికాసంపాదకులగు ముంగులూకే, ముంగుభిక్ ముంగు, "బర్మా దేశభక్తునివార్త" సంపాదకు డగ్ల ముంగు సావే, ముంగుభాంగు, ముంగుబావా, "సమాకాశితబోధ" పత్రికా సంపాదకులగు ముంగు తూడా, "దిన వార్త" సంపాదకులగు ముంగుబాగ్స్ (మాండలే) ముంగు డిక్ గలే, "బహుస్థితివార్త" సంపాదకుడగు ముంగు హుటాజ్ సియేజ్, ముంగుపిక్, బియ్యపువర్తకుడు ముంగు కాక్ హుటా, వడ్డయంత్రకాలాధికారి ముంగుబాతాజ్, బియ్యపువర్తకుడు ముంగు బాయిజ్, వర్తకుడు ముంగు కీక్, కుటూబ్బ మకేట సంగు కార్యదర్శి టంగు బా ఓంగు, గాభు చెక్కుకొన్ని ముంగుక్యావే. పాఠశాలవర్తకుడు ముంగు కోగ్వి, రత్నముల వర్తకుడు ముంగు హుటాజ్ డిక్, ముంగుబాజ్ ముంగుపూర్వ (చిత్రకాకుడు), వర్తకుడు ముంగుకీక్, ముంగు సాక్ మిక్, కేంద్ర జాతీయ పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడు ఎ. రజాక్, వర్తకుడు యు. తై, క్యక్ మియంగు కీక్, మియంగు సామాంగు, సులయంగు కత్రికా సంపాదకులగు ముంగుబాకీక్, మ్యక్ వహిత్ సమాకాధ్యక్షుడు యా. బావే, తరియతనసంఘసభ్యుడు ముంగుకా మున్నగు పలువురిసంతకములు గలవు (సర్వేటు)

వైద్యకళాశాల: నెలకొను కమిటీ

డాక్టరు యా. రామారావుగారు మాకిటుల వ్రాయుచున్నారు:—ప్రస్తుత పాక్షిక ప్రభుత్వమునాక, మెడికలుకాలేజీ (ప్రిన్సిపాలు, డాక్టరు కోమన, డాక్టరు రంగప, డాక్టరు నరేశజ్, మహమ్మదు ఉస్మాను సాహెబుగారు) కమిటీ నొకదాని, మెడికలు కాలేజీలో ప్రవేశించు విద్యార్థుల నిర్ణయించుటగాను నియమించిరి. కమిటీవారు విద్యార్థులను నిర్ణయించి గని తెలిసినది. అయితే కమిటీ సభ్యులందరూ రాలేదు. డాక్టరు కోమనగారు అంతే కమిటీ మీటింగుకు రాలేదనియు, డాక్టరు నరేశజ్, మహమ్మదు ఉస్మాను సాహెబు, (ప్రిన్సిపాలుగారిలు) కేర విద్యార్థులను నెలకొనే నీరసనియు తెలియుచున్నది. బ్రాహ్మణపక్షముగ డాక్టరు రంగప్పగారు లేనిదే నెలకొనే జేయుట బ్రాహ్మణ ద్వారలకు అన్యాయముగాదా? అట్లును బ్రాహ్మణేతరులకు ఒక క్లగ బ్రాహ్మణుడు తీసికొనబడెను. కమిటీ మీటింగుకు రాలేని సభ్యులను ప్రభుత్వము వారల నియమించవలెనని నియమింపబడినవారు మీటింగుకు రాలేకపోయిరి. కమిటీలో మీటింగుకు నాకియ్యే వేయవలెను లేదా వారి స్థానే యిరువురు నెవరి నెవనియోగింపవలెను. ప్రభుత్వమువారు కమిటీలో మీటింగులకు రాలేని వారలను నియోగించుటేలే! మీటింగులకు రాలేకపోయి ఒక వేళ వచ్చినను స్వీయ సువర్ణము చేసికొననట్టియో బ్రాహ్మణులను కమిటీలో నియోగించుట ప్రభుత్వ కర్తవ్యమా?

బిరుదముల విక్రయము

నైటుమూడు 10 వేలు మొదలు 12 వేల పానులు

"మార్కింగుపోస్టు" పత్రిక (బిరుదముల విక్రయము) అను కిర్లీ కేంద్ర ప్రధానవ్యాసమువారును, బిరుదములకొని పెట్టెనమనీ క్రొత్తవారల వడ్డకు పెట్టెట్టియు, నెల్సన్ ప్రభువు జెమ్మీటుల అవానుకులను మిగులకొరకు యీతరుచునని దొంగతనముగఁజేయువారుగలవనటులు బుజువుచెక్కినని వ్రాయుచున్నది. ఇందు వ్యాపారముగూడ సరిగాజరుగుచుండును. నైటుమూడుభరిదు 10 మొదలు 13 వేల పానులవరకుండును. బారానెట్టి 30 మొదలు 40 వేలవరకుండును. ఇంకను ఉన్న తగారవములు వాని వానినిట్టి ధోలు హేచ్చుగను నుండును.

సవరము బంగారము చే

తయారుచేయబడిన పద్మాని, క్లావ్ డ్రెస్, యువ చంద్ర, సాదాబాలామణి, మోహన, వంకర, పార్వి, బొంబాయి, శకుంతల, రాజావతి, నల్లయిని మంగురూరు మొదలగు రకముల గాజులు అన్ని నైజులలోను స్థానంలో సిద్ధముగానున్నవి. ఇట్లుమలేనో తీసుకొని వైకము వాపేయబడును. ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, (1842) గురుస్వామి శెట్టి (4) వల వర్తకులు వైజయబాహుగడ్డు, మదరాసు.

అంధులు రంగులను వినుట

భారతవైద్యుని అద్భుత పరిశోధనము

డాక్టర్ వెబ్బెర్గ్ సారాస్వతి గుర్తులను గూర్చిగాయకరాచీ పురవాసి. ఆయన సారాస్వతి వ్యాపారము చేయువాడు. కాని కాస్త్రమునందు పరిశోధనచేసి స్వయముగ కల్పనాశక్తి గలవాడు. చిన్నతనమునండే హార్డు దుబాబ్ యింగ్లండునందును స్కాట్లండునందును యేడుసంవత్సరములు చదువుకొని జ్ఞానాభివృద్ధి తోబాటు యెన్నియో విద్యద్విగదముల నందెను.

ఆయన యొకగొప్ప కాస్త్రజ్ఞుడుగాడు. కాని ఆయన మానవాచారములను కూడగట్టుకొని వచ్చుట వత్సాహముతో నందును. అందఱలో ఆయన కొద్దిపాటి జాతీయమితో బోల్చుదగు నొక కల్పనలో నాయకమునకు నుండెను. ఇండియాలో ఆయన యెప్పుడూను మంచిజేయుటకే పాటుబడుచుండెను. ఆయన చాల పుస్తకములను వ్రాసెను. అందు "కలర్ అండ్ ది బ్రెల్డ్" "రొమాన్స్ ఆఫ్ సోల్స్" అను పుస్తకములు గలవు.

'డెయిలీ గజెట్' పత్రికకు ఒకలేఖవాయించు అందు రంగులకాస్త్రమునుగూర్చి ఆయన కనిపెట్టిన క్రొత్తవిషయములను బోధించువాడు. ఇది ఇంగ్లాండులోను, దేశాంతరములలోను, అమెరికాలోను అందఱును వినుటకు కత్తానాలులై యుండును.

కొన్నిరోజుల క్రింద మొదలయితోనా "కలర్ అండ్ ది బ్రెల్డ్" అను పుస్తకమును విమర్శించి జేసి రంగులనుగూర్చిన శోధన మొత్తముగ జేయుచును సలహానిచ్చి యుంటిరి నాకు రంగుల పరిశోధననుగా యెక్కువ స్థానానుండును. దానిపై నేను చాలకాలమును విచింతించితిని నేనుపడినప్రయాసవృత్తా లేదు. నేనురంగులనుగూర్చిన కాస్త్రమును పరిశోధించునపుడు, రంగులు ప్రత్యేకముగనుండెనా లేక నేస్త్రస్పృష్టియాయని చాలవరకుపరిశీలించితిని. నేను పరిశీలించిన కొలదియు యీసమస్య సంపూర్ణముగ నాకు గాన్పించుచుండెను. ఈదశ పుట్టంధులకు రంగుల సంకతి యేమైన దెలుసునోమా పరిశీలన నిశ్చయించితిని. గుడ్డివాళ్ల విషయములో పరిశీలించుట తగినపరీక్ష. ఏలననగా కండ్లున్న వారికి వలె అంధులకు ఫలనిరంగుని అభిమానముండదు. అందఱు లో గుడ్డివారల తిడద మోడ్ రాయలు స్కూలులో చెన రెండు పెంటు క్లెగ్గిల్లు గారి దయవల్లను గుడ్డివారల నేవ నుట యిచ్చి ట్యూ టు మ్యానే జ ర గా రి ద య వ ల నను అచ్చ ట్యూ గుడ్డి వి ద్యా ర్థు లలో నీ ప రీ ట్టు గానింపగలిగితిని. నాపరీక్షోద్దేశము యేమియు కనుబడని గుడ్డి వారల రంగులను చెవివద్దబెట్టినచో ఫలనిరంగుని చెప్పగలరేమా పరిశీలించుటకు నై యుండెను. గుడ్డివారల రంగులను వివరము దురని కనుగొంటిని. వేయిమందిని పరిశీలించితిని. నేను పరిశోధించిన దానికి మరొకరు పరిశోధకులు రంగులవినుటగూర్చి చేసిన పనికిని భేదముగలదు. కావున గుడ్డివారల రంగుల వినుటను ముందు కనిపెట్టెడి నేనేయని చెప్పకొనగలను.

గుడ్డివారల రంగులభేదము పెట్టుకనుగొనెదోయని యీ క్రిందివిధముగ పరీక్షల జేసితిని. ఎరుపు, నీలం, కనుపు, పూదా, అకుపచ్చన, నారింజ, తెలుపురంగుల పట్టుచున్నాను దెబ్బితిని. ఈవిధిరంగుల గుడ్డలను ఒకపేరకు పుగడ్డ నేతయని దెబ్బితిని. ఏలననగా తాకుటకు అన్నియు నొకమాదిరిగ నుండవలయును. నలుపురంగులకు ఒక వాదామూత్రముదెచ్చితిని. విద్యుచ్ఛక్తి, గాలివేడి చెన్నువీనివలన రంగుభేదము తెలియకుండుటకుగాను, విడివిడిగా నొక్కొక్కటిని, గట్టికాగితములలో ఆయారంగుల వానిలో కట్టియుంచెతిని. దుమారరంగువైకాగితముంగు ఒకటిగ నుండు నటులజేసితిని. అప్పుడెలను అదేరంగు కవరులలో పెట్టితిని. నేను వేరువేరు ప్రశ్న లేమియును వేయక "ఇది మీకట్టియుద్దేశమును గలుగజేయుచున్నది." అని పరీక్షింప నందరను ఒకపేరప్రశ్న యడిగితిని. చెవులో వేలుబెట్టుకొనినపుడు గుయ్యచున్నవప్పుడు అగునటుల యీ 100ను చెవివద్దపెట్టుకొని ఆచప్పుడుతో నేకముజేయవద్దనిచెప్పితిని. ఒకటివెంటనొకటి వేరు వేరు రంగుల వానిని చెవివద్దపెట్టితిని. మూటికి 50 మంది మొకటిముక్క తు క తుక లాడిట్లును, బుడ బుడ లాడిట్లును వివరదెసనిచెప్పిరి. ఆ పట్టుముక్కలు పెట్టి జేసెనని వివరదెసని కొందరుచెప్పిరి. కొందఱు యితరస్థలముల యెక్కువగ వివరదెసని చెప్పిరి. కొం దరు ధ్వనులు వివరదెసని చెప్పిరి. కొందరు వెచ్చగను, చల్లగను తాకినటుల జెప్పిరి. ఏమియును వివరవాదు మూటికి 50 మంది యుండిరి. ఏరలను రంగు చెవుడు గుడ్డివారలని పిలచెదను.

కొందరు రంగులు తాకుటకు చల్లగను వెచ్చగనున్నవని చెప్పవారలకు ఆధ్రువు తీసివేయవలెనని అకుపచ్చని దుమారను

చెవివద్ద పెట్టి గోరువెచ్చగ నున్న వాటాగా వేడిగనున్నదాయని ప్రశ్నించెతిని. ప్రత్యుత్తరము చాల చల్లగనున్నదనియు, వేడిగనే దనియు వచ్చెను. వారలకు పరీక్ష జేయుచున్నానని తెలియకుండ యెరుపు రుమాలు నిచ్చి యిది వెనుకటిరంగుదానియంత చల్లగను న్నిదాయని యడిగితిని. వారలు నాకు ఆశ్చర్యము గలుగనటుల యిది వేడిగ నున్నదనిచెప్పిరి. ఇట్లే అన్ని రంగులను పరీక్షించితిని. అయితే రంగులను తాకిమాచివేడిగ చల్లగనున్నదని చెప్పినవారి సంఖ్య విన్నవారికన్న తక్కువగనుండెను. నీలం, అకుపచ్చ పూ దారంగు సిల్కులు చల్లగను యెరుపు చల్లగనులు వెచ్చగను తెలుపు పనుపు రంగులు ఏమియు లేకనుండెను. నారింజంగు కొండగతు వేడిగనుండెను. కొండరకు యేమియు లేకుండెను. అకుపచ్చపు, నీలముకంటే చల్లననియు, నీలము, పూదాకన్న చల్లననియు బోధపడుడెను.

ఇకను రంగులను విన్నవారలమాట జూతము. ఒకరు 20 యేళ్ల ఆకసు పుట్టంధుడు రంగుల నీటుల వివేచన. నలుపు, నెమ్మదిగ ధ్వనియొనెట్లును, తెలుపు త్వరగా ధ్వనియొనెట్లును, యెరుపు టిక్కుచునినెట్లును, అకుపచ్చపు అంతకన్న తక్కువగ అప్పుడు ముగ టిక్కుచునినెట్లును, పనుపువచ్చున అకుపచ్చనవలెను, నీలపు రంగు త్వరగా తంబుగమొడల్లో నాదమువలెను, నారింజంగు కంగుమనియును, పూదారంగు, నెమ్మదిగా ఆగకుండ నారింజ రంగు ధ్వనికంటే యెక్కువగను వివరదెసని ఆయనచెప్పెను.

రెండేళ్లవయస్సున కండ్లుపోయిన 35 యేండ్ల ఆరెడు యీ క్రిందివిధముగ జేప్పెను. తెలుపు యేమియును వివరదెసదు. నలుపురంగు జూయ్యచున్నధ్వని నిచ్చెను. యెరుపురంగు నిమిషము నకు 160 సాతులు గుండెలదబడవలెట్లుకొనెను. పనుపురంగు ఆవిరి, మూతపెట్టుగా తప్పించుకొని పోవునట్లుటి చప్పుడు చేసెను. నారింజకు యేచప్పుడునులేదు. పూదా, యెరుపున్న త్వరగా దబడవివరదెసెను. నీలమునకు గడియారపుటిక్కు వివ రదెను. అకుపచ్చన గడియారమువలె నిమిషమునకు 60 టిక్కుల నెను. ఎరుపు అకుపచ్చన మోటూరుకైలాపవరు వైకిపోనట్లుటి చప్పుడు నిచ్చెను. పనుపువచ్చు పూదా యేమియును వివరదెను. నారింజనీలము గాలి వీచునట్లుటిచప్పుకు వివరదెను.

ఒక పుట్టంధురాలగు 16 యేండ్ల చిన్నది యిటుల వివ రదెసని చెప్పెను. తెలుపు ఏమియు వివరదెలేదు. నలుపు హాయి గనే యుండెను గాని పుల్లరేగుపండ్లు తిన్నప్పటికలె నన్న దని చెప్పెను. ఎరుపు బున్నుచుని వివరదెను. పనుపువచ్చు తక్కువ నాదము వివరదెను. అకుపచ్చన, పూదా, నారింజరంగులు ఆమెకు పదిమంది చేరి పాటపాడినట్టి వివిధధ్వనుల నిచ్చెను.

నేనడిగిన ప్రశ్నలకు వచ్చిన వివిధములగు ప్రత్యుత్తర ముల దెబ్బితిని. మూడే డ్లప్పుడు గుడ్డివాడైన 18 యేండ్ల పిల్ల వాడు యీరంగుల ధ్వనులను నాదమునుబట్టి తెల్పద ననెను;

అయన క్రింది విధముగ జేప్పెను. పూదా, నీలం, అకుపచ్చన, పనుపు, నారింజ, ఎరుపునలుపు, తెలుపు, అన్ని రంగులలోను పూదా యెక్కువగ ధ్వని నిచ్చెను. దీనినిబట్టి మాడ రంగులు కన్నుల ద్వారానే గాక యితర యింద్రియములద్వారా గూడ పనిజేయు నని తెలిసెను. అకుపచ్చని రంగు గ్రామమును గూర్చిన భావమును గలుగజేయు ననుట కాశ్చర్యములేదు.

ఈఉదాహరణల నింకను యియ్యకుండ నేను తీర్మానించి వివరముల దెల్పెదను. సూచకము లగు నిశ్చితసిద్ధాంతము లేననగా.

- (1) చిత్రపుటయొక్క రంగుల ధ్వనుల స్వభావము గ్రుడ్డివారల చెవులకు దాకును.
- (2) ఈ రంగులు మనోహరమగుట్టియు, హాయిగ లేనట్టియు ధ్వనులనున్ను, చల్లనవేడినిచ్చి, గ్రుడ్డివారల చెవులకు దెల్పును.
- (3) తెలుపురంగునకు ధ్వని లేదు. కావున గ్రుడ్డివారలకు దానివలన ప్రయోజనములేదు.
- (4) పనుపువచ్చునన గూడ లాభములేదు ధ్వనిలో హాయి లేదు.
- (5) నలుపుధ్వని హాయిగ నుండదు. ఏలననగా అందు రంగుల కలయిక గలదు.
- (6) రంగులలో నాదధ్వనియందు భేదము బాగుగ వివ రదెను.
- (7) ఎరుపురంగు వినుటకు హాయినుండునని చాలమంది యభిప్రాయము. కొందరకు అకుపచ్చయు నలుపును కాశ్యముగ నుండెను.

మరొన్ని సిద్ధాంతముల నీటుల నూహింపవచ్చును:—

- (1) వేరువేరు రంగులయొక్క నాదములను తెలిసికొనుటకు కొన్ని వేలమంది సంగీతమున్న ఇద్దరుమండి సంగీతపరిశ్రమ లేని గ్రుడ్డివారలను పరీక్షించి కనుగొన సాధ్యమగును.
- (2) కొన్ని రంగులు రెండుగలసి యుండును. అందు వేరు వేరురంగుల ధ్వనులు మిళితమైయుండి సజాతీయముగనుండును. ఉ॥ ఉదాహరణ. కొన్ని మిత్రములు బాగుగనుండవు. విన్నపుడు కలిసినవానిని వేరుజేయవచ్చును. ఉ॥ నారింజ
- (3) బాగుగ రంగువేసిన వస్తువులకు దగ్గరజేర్చుటవలన గల్గఁఫలితము రంగులయొక్క లాభము ఏమియు లేకపోవుటయే.
- (4) ఒకరంగు వేసిన వస్తువును ఒకచెవివద్దగ పెట్టుకొనుటవలన, రెండవ చెవిలో దానిని పూర్తిజేయురంగుధ్వని వివ రదెవచ్చును. ఆరెండవచెవివద్ద నేమియునుండదు. వస్తువుపెట్టు కొన్నచెవివద్ద నేమియు వివరదెను.

ఈవివర నాల్గవిషయములను పాఠకులు బాగుగ గమనింపవలయును. అందుపరిశోధన అవశ్యకము. ఇంకను అందు శోధన పూర్తిగాలేదు. ఈవిషయముగా నెవరైన పరిశోధన జేసియున్న వివరాలెవను. (డెయిలీ గజెట్)

ఉష్ట దేశములకు
తగిన
ఆహారము

ఓటు ఆహారమునందు ఉష్టమును కలుగజేయునట్టి క్రొవ్వ ఎక్కువగా లేదు! (3009 సి శరీరమునకు పుష్టి నిచ్చి అభివృద్ధిజేయుట కావశ్యకముగా నుండవలసిన వస్తువు ఆహారమందు యిందులో కలసియున్నది. బలమును కలుగజేయుటయందు దిది అమోఘమైన దని దీర్ఘ కాలమునుండియే ప్రసిద్ధి చెందియున్నది. పెరుగునట్టి విడలకు దీనికి సమానమైన దేదియును లేదు. ప్రపంచమునందు అంతెలు అనేక లక్షల ప్రజలు క్వార్కర్ ఓట్లను ప్రాతఃకాల భోజనమునకు ఉపయోగించుచున్నారు. అది గొడ్డుమాంసముకంటె రెండింతలు బలమును గలుగజేయును. అనగా ఒకపాను క్వార్కర్ ఓట్లు ఒక పాను మాంసముగ మారును. ఒక మాంసమువరకు క్వార్కర్ ఓట్లను ప్రతిదినము ప్రాతఃకాలభోజనమున కుపయోగించుము ఎంత శీఘ్రముగా నీ దేహ మభివృద్ధియగునో చూడుము. అది తగరపు డబ్బాలలో వచ్చుచున్నది. మద్రాసు, బొంబాయి, కలకత్తా, కరాచి, రంగూన్.

Quaker Oats

MULLER PHIPPS (India), Ltd.

Madras
Bombay
Calcutta
Karachi
Rangoon

కావున మనసాత్మకు యోగమును మనమలక్ష్యముచేసినయెడ
ల, ఇతరదేశముల బుద్ధింబంతులైన దానిని చేపట్టకమానరు. మన
విముఖత్వమువలన యోగము నశింపదుగాని మనమేనశింతుము.
అట్లుగట్ల ప్రాచీనజ్ఞానమును పునరుద్ధానించేసి మనబాతి కాన్న
త్వమొటంగుట మనకందరకుసు బాధ్యతయైయున్నది. ఈబాధ్య
తను మనము గుర్తెరుంగలేదను విచారముచేతనే వీహిమాలయ
ప్రాంతముననో నిర్విచారముగ యోగాభ్యాసము చేసికొనుచు
పరచింతలతో నుండవలసిన నాయుడుగారు పునశ్చాసములగు దేశ
మున సంచారము చేయుచున్నారు. ప్రస్తుతము వీరిపూరిక యో
గాభ్యాసమువలన లాభము మనయుపకులను పొందజేయుటయై
యున్నది. అయినను సంప్రదాయసిద్ధమైన
యోగాభ్యాసము దేవోనై గురూనై అని స్వచ్ఛందవిచారము
నలంప మనవివవిద్యార్థుల కందరానిపం డగుటచే యోగసూత్ర
ములవై నాధారపడియున్న క్రొత్తయభ్యాసము నాయుడు
గారు తమ స్వానుభవమువలనను నిజగురుకటాక్షమువలనను, క
నుపట్టి విద్యార్థులకు బోధచేయుచున్నారు. ఈయన పోయియు
న్న ప్రతిగట్టణమునందును విద్యార్థుల పోగుచేసి తమయభ్యాస
ములకు బోధనపరచుచున్నారు. ఈ యభ్యాసము అతిసులభము
యై యభ్యాసకుని అభికామునకును శక్తిని ననుగుణముగ
వర్ధిల్లుచున్నది. మరియు కొన్నికొన్ని శత్రులక్కర్థిచేసికొనుటకు కొన్ని
యభ్యాసములను కొన్నికొన్ని బాధల నివర్తించుటకు మరికొ
న్నియభ్యాసములును పెట్టియున్నారు. నాయుడుగారు జేయు
హితబోధనలన్నియు గమనింపదగినవైయున్నవి, వీరియుపన్యా
సములు సర్వ గురుదాస్ బెర్హిమున్నగు ప్రముఖులు కలకత్తాపట్ట
ణమున విక్రీతి ప్రశంసించియున్నారు. చెన్నపురిలో గూడ
ఆర్డరబిల్ గారి యధ్యక్షతక్రింద వీరికయుపన్యాసము నిచ్చి
యున్నారు. స్వానుభవవైకవేద్యములగు ననేక యోగరహస
ముల నాయుడుగారు తిసులభముగ తమయుపన్యాసములలోగ్లి
బోధపరచజాలియున్నారు.

శ్రీల కాంగ్రెసు సంఘము

కాకినాడ

సంఘ నిర్మాణము

ఈ సంఘము కాకినాడలో 24-1-22 తేదీని యేర్పాటుపడి అప్పటినుండియు దివానివాటికర్ణి గాంచుచు వచ్చినది. దీని ప్రాధానత కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమే ముఖ్య ప్రాధాన్యము. తాలూకా కాంగ్రెసువారు ప్రభుత్వమున యాసంఘము నిమిత్తము రూ 125 లు కియ్యరుగల 20 రాట్లములు వగైరాయన, యేటలు మొదలగు చిల్లర సామానులును, పండిలి వేయించుకొనటకు గాను అయిన రూ 112 లు విరాళమును యిచ్చి సహాయము చేసిరి. శ్రీ విద్యార్థిని సమాజమువారు దీనితో తమ కార్యాలయము శ్రీల కాంగ్రెసు కార్యాలయముగ నుపయోగించుకొనటకు దయ చేసిరి. 39-1-22 తేదీని యీ సమాజసందీర్శనమున శ్రీలు సమాజ 200 మంది చేరి కొన్ని కార్యములతో యీ సంఘమును కార్యనిర్వాహక సంఘమును ఏర్పడి కార్యమున ప్రావీణింపిరి. అప్పటినుండియు కార్యనిర్వాహక సంఘముగా యింటింటికి వెళ్లి చందాల సూచనలు, బాదాపు ఒక జేయి రూపాయలను కనులుచేసి కాకినాడలో నూతనోత్సాహమును పుట్టింపగల్గిన చెప్పటకు సంతసపడుచున్నాము.

సంఘాన్నిత్యము

ఈ సంఘమువారు ప్రస్తుతము కాంగ్రెసు విధానములలో ముఖ్యముగా మొదలగు ప్రధానముల మేరము తమవై తెట్టుకొనిరి. ప్రత్యేక దీనినిజలు తీయించుట, యేటలు చేయించుట, మాలు వడికించుట, తుదకు నేత తీయించుట కూడ యీ కార్యాలయమునందే జరిపించుచుండిరి. ఈ విధముగ రెండుమాసములు, అనగా మార్చివెలూరుకు పని జరుగునప్పటికి, ఈ సంఘాన్నిత్యము గూర్చి ప్రతివోటను వినవచ్చుచుండెను.

మహాకాయదు లభ్యమగుట

ఇంతలో జాతీయవారము సమీపించుచుండెను. కాని దేశమందంతట ఆత్మోత్సాహముతో పనిచేయుటకు పూనుకొనుచున్న జాతీయవారము మాసంఘముపట్ల వ్యతిరేకముగ జరుగవలసి వచ్చినది. దీనికి కారణము మా సంఘము నద్దించుటకు బానుకొనిన క్రైస్తవో అపరేటరును, లాయల్ లీగునుకు శిఖా మణికానుండి ప్రభావితపడిన శ్రీయుత వింజమూరి వె. కట్రనకు దాయక మహాకాయదు. వీరెట్లు మాసంఘమునకు లభ్యమైతే ఆ పరాత్పరునికే విదితము. ఈయన సహభక్తిపరుని వలె కాన్పించువారు. దైవిలు గ్రంథమును కదలెనువారు కారు. ఎప్పుడును ఆపవాదముతో కాలము గడుపుచున్నాననియు, పరాత్పరుని (ఏనుగోడు) యందు గాఢమైన విశ్వాసమేవలచేతనే ఆంధ్ర మాతలమైన మాసేరచేయ వచ్చియున్నాననియు కలవిచ్చుచుండెడివారు.

గౌరవ తనిఖీ దారుని తిరుగబాటు

వీరిని మా సంఘమునకు గౌరవతనిఖీదారుగను వీరి భార్య పట్నీని కార్యాలయమున ఆమెమేగా పనిచేయు కార్యదర్శిని ను ప్రభుత్వమున సేర్పాటు చేసుకొంటిమి ఆమెకుమాత్రము చేతన మిచ్చువారము. వీరిరువురు మాత్రై అఖ్యోతగౌరవమును జూపుచునే వచ్చిరి. కాని యట్టిగౌరవము సహజమైనది కాదని మేము కలయందైన తలచియుండలేదు. శ్రీ రమణయ్యగారు సమయముచక్కగాడెల్ల యేకాగ్రణమునతో పురుషకాంగ్రెసు వారివై మాకు ద్వేషభావము కలుగుకట్లు బోధచేయు చుండెడివారు. కొంతకాలకు మేముకూడ ఆయనపక్షముగడలలో పడిపోవుచు నిజముగ భయములు మాయభిన్నుని చూచి సహింపజాలకున్నారనియు శ్రీ రమణయ్యగారితోనే మా యుద్ధము కరమాధి చేయగలదని విశ్వసించెడివారము. ఇంతలో పురుషకాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు మాసంఘముమధ్యలనుగూర్చి శ్రీ రమణయ్యగారిని ప్రశ్నించుటయు అందుల కాయన తిరుగుబాటుచేసి వారలతో దుర్భాష లాడునంతకును వచ్చుట గాంచితిమి.

అబలల తూలనాడుట

తగాదా శ్రీమంతమునని మా సంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గమువారము వివరప్రార్థనల పూర్వముగ మాత్రై సమాఖ్యలను జూపవలెనని పేషుకొంటిమి. కాని అప్పటికే రంగుమరినది. అబలలను యెవర యెంచక నోటికవచ్చినట్లు వచ్చునైతిమి తూలనాడ వారంభించెను. మేము కొంతమునిగినదని వెంటనే పాద గాంచితిమి. మా కేసుయు తెన్న గానరాదయ్యె. మేము ఆఫీసులో అప్పించిన రిపోర్టులను తనిఖీకర్త తిరిగి తెచ్చుకొనుటకు నొక సాయంకాలము వెళ్లియుంటిమి. అదియును మేముపొందిన అవమానమును భీరిని, ఆ రాత్రియే పురుషులతో కన్ను దినుకొంటిమి.

తెలుగు ప్రజలముల పోలీసు కేసుగట

మరునాడు తాలూకా కాంగ్రెసు కార్యదర్శి గారు శ్రీ యూని వేదాంతం వెంకట కృష్ణయ్యగారు, శ్రీ పురుష కాంగ్రెసు సంఘములో ముఖ్యుల గాండరి, పిప్పించి ఒక అవకర సభను చేసిరి. ఇంతలోనే శ్రీ రమణయ్యగారు సాక్షియై భాగ్యశేఖరాని యిష్టాల్సేసికి దరఖాస్తుచేసిన సర్దుకునలె కాళ్ళు పొరబాచి ముఖ్యమైన లెక్కల పుస్తకములు పోలీసు వారు కేళపమకొని తీసికొని పోయిన కలవిచ్చిరి. కాని రమణయ్యగారే వ్యవస్థాపక పోలీసువారిని పిలిపించి కొన్నిపుస్తకములు వారివద్ద దాచి మీదమిక్కిలి లెక్కల పుస్తకములు శ్రీలే అపహరించిరి మావై నేరముమోపి మా స్వసాములకు సర్దువారంట్లు వెంటనే పంపుటకు పోలీసువారిని కేడుకొనిన మాకు స్పష్టపడినది. ఒక వైపు ఆగ్రహమునకును మరొకవైపు విచారమునకును లోనైతిమి.

పంచాయతీ వ్యవహారము ఒప్పుకొట్టట

అప్పుడు యీ స్థితితులన పంచాయతీచేసి రమణయ్యగారి కద్దకుండి మా ఆస్తిసంతయు ఒప్పుకొని పెట్టుకొని ముందు యేభముగ కాంగ్రెసు సాగించుకొనవలెనో సలహానిచ్చుటకు పౌరులలో ముగ్గురు నొక కమిటీగానుండుటకు చేదుకొంటిమి. వారలు శ్రీ యూని లక్ష్మరాజు నుబ్బారావుగారు బి. ఎ. బి. ఎల్. ప్రొబోధురక్షులు శ్రీయుత భమిడిపాటి శేఖయ్యగారు శ్రీ యూని ఎల్. ఎల్. శ్రీయుత దర్బా వెంకట కవిరామరావుగారు బి. ఎ. బి. ఎల్. ప్రొబోధురక్షులు.

వీరు ముగ్గురు యీ కార్యమునందు యెంతో క్రద్దసహించి ఆతిథాంకిముతో న్యాయము విచారిని శ్రీ రమణయ్యగారిని మాసంఘ సంబంధమునండి తొలగించి మాసాక్షును పోగా మిగిలినవారిని మాకు ఒప్పుకొని మా కృతజ్ఞతావందన శతములకు పాత్రులైరి. వారు తుదకు మా కొనంగిన రిపోర్టును జరువలకు యాదార్థ్యమును జూపుటకై యీక్రింద ప్రచురించుచున్నాము.

శ్రీల కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక వర్గము వారిచే నియోజింపబడిన ఉపసంఘమువారి నివేదిక.

“తమరు ది 6-4-1922 తేదీని మమ్ము సేర్పాటుచేసి నారు. రమణయ్యగారు చితా తమవద్దలేజినారు, యెవరివద్దనున్నవో చెప్పలేమనియు చెప్పుచున్నారు. చితాలెఖ యివ్వనిదే ఏమి చేయుటకు మాకు బిలులేదని చెప్పితిమి. ఏవో ఒక తెలుగు తయారుచేసి ఆయనను యిచ్చుని కొరగా యీతేలిసిలెఖ యిచ్చినారు. ఇవిమాడ మీకలన కనూళ్లు రూ 3022-9-9 అందుకు వారు రూ 3045-10-6 ఆస్తిమాపించుచు మీకే రు 231-1-3 లాభము కనబరచుచున్నారు. ఈ తెలుగుబట్టి మాడ ఆస్తిభాగములో మా అభిప్రాయముగా వారు చేసిన కిమ్మతులు సరియైనవికావు. మాకు యివిధముగా తాళినది. వారు పూర్వ తయారు చేయుటలో హెచ్చు ధరలు వేసినారని మానవ్యుక్తము. ఒట్టలు విషయముగా అమ్ముధర వేసినారుగాని కొన్నధర వేసులేదని ఒప్పుదల అయినారు. ఎట్లులేనను మీకలన వచ్చిన కనూళ్లవచ్చు తమరులోకులకు యివ్వలసిన బాకీలు 98వోయే లాగున ఖరీదులు వేసినట్లు కనబడుతుంది. దీనిపాదఫలమన్నది కనబరచినారు. అంతకును వారిమాటయే ప్రధానముగాని యే బాధకు తెలుగును లేదంటారు. తుదకు పోలీసువారుయెదుట వారు తి వ తేదీని దాఖలుచేసిన బుక్కులయిచ్చినను కొంత వంతు తెలిసియుండును. మరిన్ని లోకులకు రూ 524-12-6 ఒట్టలు కొన్నందుకు యివ్వవలె నంటారు. వారి ఎక్కిమేటువైన అక్కడ తయారైచి కాక రూ 350-0-0 లుండును. ఈ బాతెన్ను బట్టలకైనను తెలుగువచ్చును. మరిన్ని రాట్లములు వగైరాలు లోకులు యిచ్చినట్లు ప్రయాణపు ఖర్చులు వగైరాలకు ఎట్టి బానర్లు ఆయన లేవు. వారిపక్షముగ ఆలోచించినను వారు చెప్పిన రూ 3045 లకు మాటికి 25 వంతున తగ్గిపుచ్చేయగా రూ 2358-12-0 అయినది. ఆయనకు మీకలన కనూళ్లు రూ 2497-10-8. ఇందు రూ 188-14-8 వారు బాకీపడడమేగాక యింకను తాము లోకుల కివ్వవలసిన బాకీలు రూ 524-15-6లు ఉన్నదని చెప్పుతారు. అదియు గూడిన రు 663-13-9 లు అగును. మరిన్ని బట్టలవ్యాపారము విరివిగా చేసినట్లు కనబడుతుంది. అందువైన రు 200-0-0 ల వరకు లాభము పొందియుండవలెను. కాబట్టి రూ 863-13-9 లు మీ సొమ్ము వారు అనుభవించినట్లు అనవచ్చును. ఇది మొత్తమున ఉజ్జా యంత్రులెఖ. చితా వగైరా బుక్కులు వారివద్దనే యున్నవి మా నిశ్చయము. అవి కనబరచినవో వైసంగతులన, అధికములును కనబడగలవని ముందే పోలీసువారివద్దకు పరుగిడి భయపెట్టి దాచినారని మానవ్యుక్తము. మరిన్ని వారు అనవసరముగ చాల పనివాళ్లను నెలతీరములకు గుడ్డి ఎవరికిని సరిగ సొమ్ము నివ్వలేకపోయిరి. అందువలన రూ 100-0-0 ల వరకును మీరరపున ఖర్చుపరచ

వలసినవచ్చెను. కాబట్టి వారివలన మీకు కలిగిన నష్టము రూ 963-13-9 లు అని కనబడుతుంది. ఇప్పుడు వారిని తొలగించి నాచనియు అందువలన రూ 500-0-0 లు వారి ప్రయాసకు యివ్వవలె నంటున్నారు అట్లు యిచ్చినను రూ 463-13-9 బాకీ పడతారు. ఇదిగాక వారు మొదట కోరినది ఇప్పుడు యిచ్చుటకు బిలులేదు. కాబట్టి రూ 963-13-9 లు వారు ముజరా చెప్పవలసియున్నది. లోకులకు తాము యివ్వవలసినట్లు చెప్పేవి బిలున్న యెడలతమరు ఇచ్చుట యుచియు. ఆనష్టము రమణయ్యగారి వలన పొందవలెను. లేనివో పరపతు ఉడగలదు. ముందు కల్కటాక్కు పద్ధతిని నేత జరపవలెను. వీరులు సొమ్ము యిచ్చి కొనవలెను గాని క్రెడిటుకూడదు. వెంటనే తమరు స్వాధీనపరచుకొని ఎవరికో ఒకరికి ఒప్పు చెప్పట మంచిది. ముగ్గురు కమిటీవారు మేయేరేము. సాధ్యమైనంతవరకు మీరే చేసినవో బాగుండునో తని యెడల తాలూకా కాంగ్రెసు వారికి అప్పు చెప్పవలెను. మీ సంఘమున్నచోట పురుషులు చాలకాలము పనిచేయుట డేవముకాదు. పురుషులే చేయవలసినవో ఎవరో ఒకరికి కల్కటాక్కు పూర్తిగానిచ్చి కొంతకాలము నడిపించి చూడవలెను.”

ఈపసంఘముయొక్క వైనివేదికవలన శ్రీ రమణయ్యగారి కలన యీ శ్రీలసంఘమున కెట్టి దురదృష్ట పట్టినదో తెలియుచున్నది. ఆత్మకమునకును మా సంఘమునకు ఋణమున్నదని మే మెవ్వరమును నెలుగము. బూటకుండి బట్టలుకొని తెచ్చినపుడెల్ల మాకద్ద ధనము తీసికొనుచునే యుండెడివారు. ఇది గాక వ్యవస్థాపక మా యనుజ్ఞ లేనిది ఒక రూపాయయైన ఖర్చుపెట్టుటకు రూల్సుప్రకారము అధికారములేని నెద్దరనిషి ఒకవారములో 524 రూపాయలు ఋణము తేల్చుట యుమేము దానికి బాధ్యులమై యుండుటయు నాశ్చర్య జనకమైన విషయము. ఈనష్టము శ్రీ రమణయ్యగారివలన పొందవలెనని ఉపసంఘమువారు తీర్పుచేసిరి. అట్లెల్లు నిర్వహింపవలెను. పంచాయతీవారే శ్రమ తీసికొని తెప్పించుటకు చేదుకొనుచున్నాము. పంచాయతీ సలహాప్రకారము శ్రీయుత దాక్షణ వేదాంతం వెంకట కృష్ణయ్యగారికి పూర్తిగా మేనేజ్మెంటు యిచ్చియున్నాము. వారు తాలూకా కాంగ్రెసు పని ప్రస్తుతము మానివేసి మాపనినే జూచుచున్నారు. ఇప్పుడు 10 నగ్గములు పనిచేయుచున్నది. చూరఫలములనుండి కూడ ఆర్థముల వచ్చుచున్నది. కాకినాడపౌరులు అన్నివిధముల సహాయము చేయుచు నేయున్నారు. వివాహములందు కొన్ని ఒట్టములు వచ్చినవి. నెద్దాపుం పౌరులకూడ యాచుధ్య కొంత సహాయముచేసిరి. ధైర్యముతోను ఉత్సాహముతోను పనిచేయించిన ద్రవ్యము తప్పక వచ్చునని మానవ్యుక్తము. జాతీయవారమునండి వచ్చిన విరాళములును జమాఖర్చు లెక్కలను యీ నెలఖర్చుకు పత్రికాముఖమున ప్రచురించెదము. ఆంధ్రదేశములోని మాసోదరీ వంతులు మా సంఘాభివృద్ధినిగోరి తగిన సానుభూతిని జూపింప వేడుచున్నాము.

వేదాంతం కమలాదేవి.

పులవర్తి కనకమ్మ

కార్యదర్శిము.

ది హోల్లండుక్ మోడల్ ఫారము లిమిటెడ్కుంపెనీ వారు 6000 రూపాయల అప్పుతోబుద్ధిపూర్వముగ దివాలా తీసినవీరికి నెద్దక స్థిరము. పంటలు నుంచిస్తేతీలో నుండుటకే కంపెనీని ఎక్కివేయ రాదని లిక్విడేటరు, అసిస్టంటు ఇంజనీరు గా రిసిరి. కొంచెమువ్యవధి నిచ్చిపాలములభించినది. ప్రభుత్వ నియమితక్రెడిటాపనలప్రకారము ఈపాలము గూడ హోల్లండుకుని తేయుననియు దాని విలన లాభము గల్గుననియు అందుచే ప్రభుత్వమువారు సహాయ మొనర్చెదరనిరి భూమిని మూడేడ్లు కవులకిచ్చిన బాగుండు ననిరి. అంతియగాని దబ్బు లేనిసమయమున విక్రయమునకు జూపరాదనిరి. ఇట్లుచేసిన వాటాదార్ల మూలధనము బ్యాంకునందును, దీనిని ఆపుజేసిన సింధు గావ్వి ములో సహకారసభకులతో వ్యవసాయముజేయుట కనుకం టును. దానిని అట్లుజరుగుతుండే తేయవలెను. వ్యవసాయాధికా కొన్ని నెలలలో సింధుదేశమును జూడగోరుచున్నారు. దీనివలన లాభము గల్గును. వ్యవసాయము బాగుపడును.

సంయుక్త పరగణాల జిల్లాబోర్డు సవరణ చట్టమును యోచించిన నెలెక్టుకమిటీవారి నివేదికము కాననసభాసభ్యులకు పంచిపెట్ట బయ్యున్నది. తరువాత గజటులో ప్రకటింపబడును. 30 సభ్యులలోను 18 గురు భిన్నాభిప్రాయము నిచ్చిరి. ఈ భిన్నాభిప్రాయములు పన్నులకు సంబంధించిన అనుబంధములకు, ముగల్గానులకు, ప్రత్యేకప్రాంతిధ్యమునకు సంబంధించినవి.

జాబులు

తాలూకా బోర్డుల యధీనమున గల స్కూళ్ల పరిపాలన.

కొన్ని తాలూకా బోర్డులలో (1) ఒకరికంటే నెక్కువ టీచర్లు ప్రతిబోర్డులోనూ ప్రతిసహాయాధ్యాయుడు సాలన కొరకొనారీ వంతువారిగా ప్రధానోపాధ్యాయుడవని స్వీకరించి తీరవలసిందనియు- (2) ప్రతిదినమున పగలు 6ల 9 న- 11ల 1 న- 5 ల 5 వరకు ఇట్లు మూడుసార్లు ఎనిమిది గంటలకాలము పనిజరుపును- ఆయావ్యాప్తి పూర్తియైన తొడు శోజులు మాత్రమే నెలలో శత్రు యెమ్మరు - శత్రుములు వెలుములు మున్నగునవి బోధించుచు నుండవలెననియు, ఆయా తాలూకాబోర్డుల ప్రతిదొడ్డు ఉత్తరవులను దయచేయించి యున్నట్లును- (3) విద్యావిచారణాధికారుల అనుమతిగాని ఎటుకగాని లేకుండు కొత్తబోర్డుస్కూళ్లను బోర్డువారే స్థాపించి పని చేయుచున్నట్లును తెలియచున్నది.

ఆయాపరిశీతుల జక్కుగ నెటీగిన వారిందెంత నిజము గలదో దయతో నీ త్రామాఖ్యను వెలడించెదరు గాక యని ప్రార్థించుచున్నాడను. ఒక ఉపాధ్యాయుడు.

కరభాషా ప్రదర్శనము

ఉత్తరరాష్ట్రము లోని కందుకూరుపట్టణం యలాఖా విజిలాపురం గ్రామంలో యున్న విశ్వబ్రాహ్మణులకు గంగాచారి వారికోమారుడైన లక్ష్మణాచారి అనునతడు తనదోహిత్యరాల గు నుమారు 8 సంవత్సరముల వయసుగల వెంకటగిరి యమ్మ అను కన్యకు కరభాష విద్యను కేర్పి వున్నాడు. సదరు లక్ష్మణాచారి అను నతనికి మును 50 గజములలో సదరు కన్యకును అభిముఖముగా నిలిపి పలకబలపము యిచ్చి నిలిపి మనము వ్రాయించి పదమునుగాని వాక్యమునుగాని పద్యముగాని మరేదేనైనను తెలుగుభాషలో వ్రాసి లక్ష్మణాచారి వారి చేతికి యిచ్చిపఠమున పీఠ కొన్ని అంగవ్యాస కరవ్యాసముల సజ్జలతో మనము వ్రాసియిచ్చి వుండు దానిని అపసీల్లల వ్రాయించు చున్నాడు.

ఇటువంటివిద్య యీ పసి ప్రాయములోనే అలవడుట చాలాకష్టముగాను పూర్వజన్మ సుక్కుక విశేషముగాను వుండుట కల అనేకులు యాకరభాషను ప్రదర్శనం చేయించి తగు పాటీ ద్రవ్యసహాయంచేసి ఆనందించి యోగ్యతాపత్రికలున్న యిచ్చి యున్నాడు. (ఒక విలేఖరి)

జాతీయ నేతపరిశ్రమ పాఠశాల - రాజోలు.

గతవర్షము రాజోలు తాలూకాలో విశేష ఖద్దరుప్రచారమునకు సరికొనైన స్వదేశీకాపుల నేయవారు లేక చిక్కుపడ వలసివచ్చినది. కాంగ్రెసుసంఘమువారి యాజమాన్యముక్రింద 15 వర్గముల మీద మాత్రమే పనిజరిగింద గలిగితిమి. ఈ తాలూకాలో నత్యంత ప్రాముఖ్యమైన ఖద్దరు నిర్మాణాధిపృథ్వికి ప్రతినిర్మాతను ఒక్కొక్క నేతపాఠశాలను స్థాపించుటకు తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘమువారు నిశ్చయించిరి. ప్రస్తుతము జూలై నెల మూడవవారములో రాజోలు గ్రామమున శ్రీయుత పాపాడ నూర్యారావుగారి వసిష్టా స్వదేశీకాలలో 30 మంది విద్యార్థులు నేతనేర్చుకొనుటకు విలగుడల్లు 10 వర్గములు స్థాపించబడును. పిమ్మట పరిశీతులను బట్టి ప్రతి నిర్మాతను ఒక్కొక్కపాఠశాలను స్థాపించుటకు ప్రయత్నించెదము. జాతీయతవిశేషతరేమండ పాఠశాలలో ప్రతివారిని చేర్చుకొనెదము. పిలువబడి పంచవజాతివిద్యార్థులకు స్వల్పమగు ఉపకారవేతనము లివ్వబడును. 3 మాసములు శిక్షణ నొందిన పిమ్మట ప్రతివారము స్వయముగా బట్టునెయ్యలగుదురు. నేతనేర్చుకొనగోరు విద్యార్థులు తమ దరఖాస్తులను యిక్రింది చిరునామాకు పంపవలయును.

కార్యదర్శి

తాలూకాజాతీయోపసంఘము, రాజోలు (గోదావరిజిల్లా)

విజయనగరం మహారాజా కాలేజీ

ఇది అరుకది సంవత్సరముల క్రిందట శ్రీశ్రీ విజయరామగజపతి మహారాజావారి కాలమున దొక చిన్నబడిగా మొదట స్థాపించబడినది. ఆపు డిడి బ్రాహ్మణుల కొక తరగతి యనియు తీర్థియుల కొక తరగతియనియు రెండుభాగములుగా నేర్పబడుచున్నది. తరువాత నది కాలక్రమమున వృద్ధిపొందింపబడి యామహారాజావారి కాలమున ఒక హైస్కూలుగా బరిణమించెను. వారు స్వర్ణములుకాగా వారిపుత్రులు సకల విద్యా పాఠగతులు నగు శ్రీశ్రీ ఆంధ్రగజపతి మహారాజా

వారి రాజ్యపరిపాలనా కాలమున వస్తుగ్రామ కాలేజీగా జేయబడి విశేషాభివృద్ధి పొందింపబడినది. ఇందులో సర్వకాస్త్రప్రధానముగ రసాయనకాస్త్రము తత్వకాస్త్రము గణితకాస్త్రము గీర్వాణాధ్యయనము, పట్టపరిశీతు జనువు విద్యార్థులకు నేర్పబడుచుండెను. తరువాత గౌరీకాలమునకు చదివెము వైశేషిక కాస్త్రముకూడ కొలదికాలము క్రిందిటనే స్థాపింపబడినది. రసాయనకాస్త్రమున కపేక్షితమయిన యంశములు సకలశాస్త్రములు, పనిముట్లు మొదలగునవి యన్నియును సంపాదించబడినవి. కాకలసిన మందిములు, వికాలముగ ప్రయోగశాలలు, కట్టింపబడినవి. ఇందు విషయము మహారాజులకు ప్రకృతి మహారాజావారు మహారాజువారు, వారి సచివులు, వెనుదిక యపాధ్యయమున వ్యయపర్చి దేశమందు విద్యార్థులకు కాస్త్రజ్ఞానమును వెదజల్లుచున్నార. ఇందు కనుగుణముగా రసాయనకాస్త్రములో జగద్యభివృద్ధి పాడిత్యమును సంపాదించిన మ. రా. యేమారినరసి హాగపంతులు యమ్యె. యభ్యయము గారు (పిన్ని పల్లపదవి నలంకరించినది మొదలుకొని ఈ గానాయన కాస్త్రమే కాక తక్కిన కాస్త్రములకూడ కాలేజీలో మిగుల నభివృద్ధి గాంచుచున్నది. వీరివాడే కాలేజీ మేనేజర్ కట్టి స్థాపించబడినది. ఇందులో శోధనచే గ్రాతగా గనుగొనబడిన సకల కాస్త్రీయంశములు ప్రచురింపబడుచున్నవి.

ఈ జాలయనెలలో ఒకే తెరక ఒకేది మొదలు కొని విద్యార్థుల కుపయోగముగట్లు హిందూతత్వము విషయమున కాలేజీ పండితులచే నుపన్యాసము లివ్వబడును. పరమేశ్వరుని కృపచే నీ కాలేజీ యీ క్రిన్సిపల్ గారి యేబడిలో జరికాలముండి యభివృద్ధి గాంచును గాత! పురవాసి.

గజవల్లి రామచంద్రరావుగారి ఉపన్యాసము రాజమండ్రి

ఈనెల 18 వ తేదీ రాజమండ్రి చింతావణి నాటకశాలలో గాంధీయహత్యుని నిష్పాద దినమున నే నిచ్చిన యుపన్యాసమును మీ విలేఖరి పూర్తిగా పంపకపోవుటయే కాక, కొన్ని కొత్త అంశములనుగూడ జేర్చినాడు. ఆ వ్యాసములో వ్రాసిన విషయములలో కొన్నిటిని సవరణ జేయువలసియున్నది.

1. "ఈలోటును భర్తీజేయుట తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమువారికి విధియని వారు నొక్కిచెప్పిరి!" రాజమండ్రి తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమువారును, ఆంధ్రరాష్ట్రీయ జాతీయోపసంఘ కార్యనిర్వాహక సంఘమువారును, రాజమండ్రి తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘముయొక్క జమాఖర్చులనుగురించి విచారించుచుండుటచే, భర్తీనిగురించి ఫలానావారు పూర్తి చేయవలెనని చెప్పి నిర్ధారణగా నేను చెప్పియుండలేదు.

2. రాజమండ్రి తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘముయొక్క జమాఖర్చులను గురించి మాటాడవలసిన అవశ్యము కావించినది. దేశభక్తుడును, స్వార్థత్యాగియు నగు డాక్టరు నుబ్రహ్మణ్యముగారివై ఎవరో ఒక విలేఖరి మదరాసునందున్న ఒక దినపత్రిక యందు నిందా భూమి వ్రాసిన వాక్యములను కొన్నిటిని వ్రాయసాగించెను. సాలుకు విరువేరూపాయిలు వచ్చు వైద్యవృత్తి మామకొని, విసుగు విరామము లేక ఆంధ్రదేశమునందంతట సంచారముచేసి కారాగృహమున కేగిన నాయకునివై యిట్టి అపనిందలుచేయుట అక్రమమని చెప్పితిని.

"డాక్టరు నుబ్రహ్మణ్యముగారి దేశభక్తి స్వార్థత్యాగము, పరివర్ధనము, వారి భక్తిబుద్ధి, దాత్త్యము, కర్మనాతితమనియు, డాక్టరు గురుమూర్తిగారు త్యాగశీలురేయనియు, అట్టివారియెడ నెట్టి యనుమానముల నుంచుకొనుట నీచమైనదనియు వ్యక్తీకరించిరి." ఈవాక్యము వివేకాధీనులకు కారణమగుచున్నది. ఎవరెవరో కొందరు వీరినిగురించి అనుమానము పడుచున్నట్లు ఆధారమగుచున్నది. ఆవ్యాయముగ, అక్రమముగ ఎవరో ఒకవిలేఖరి డాక్టరు నుబ్రహ్మణ్యముగారివై వ్రాసిన వ్రాతల నటుంచిన, రాజమండ్రితాలూకా కాంగ్రెసుసంఘసభ్యులవై అట్టియనుమానముల పడుచున్నట్లు వదంతులు లేవు. నేనే న్నడును యిట్టివివేకాధీనులకు లోకగుడల్లు మాటలాడలేదు. రాజమండ్రితాలూకా కాంగ్రెసుసంఘ జమాఖర్చులనుగురించి ముచ్చటించుచు తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘమువారు చేసినపనికూడ క్లుప్తముగ చెప్పియుంటిని. ఆపంద్యముననే రాజమండ్రితాలూకా సంఘాభ్యక్షులగు డాక్టరు గురుమూర్తిగారి స్వార్థత్యాగమును గురించియు, తాలూకాకాంగ్రెసు సంఘసభ్యులగు వర్తకులు తిలకు స్వరాజ్యవిధికిన గొప్పనిరాశములనుగురించియు ముచ్చటించితిని.

రాజమండ్రిపరమము } గజవల్లి రామచంద్రరావు.
27-6-1922

తెలుగుతాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము

16 జూను 1922 సం॥ యీ తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఖద్దరు వ్యాపకమునకై నియమించిన కమిటీ వారి నివేదికము:—

తెలుగునందు భారతఖద్దరు నిలయముపేరిట పదివేల రూపాయల మూలధనముతో వెయ్యి వాటాలును వాటా 1-కి రు 10 ల చొ॥ స్పృహసమును యీ తాలూకాయ దు ప్రతిగ్రామమునందు సమకూర్చవలెననియు ప్రస్తుతము యీ నిలయమునకు 7 గురు డ్రైక్టర్లు ఏర్పడి వారే కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగ నుండుటకు నిర్ణయించిరి. డ్రైక్టర్లుగా నుండగోరువారు పది వాటాలుగాని అంతకు నెక్కువగాగాని తీసికొని తత్కాలములో రు 100 లు గాని అంతకు ఎక్కువగాని యియ్యవలెననియు వాటాదార్లు నుండగోరువారు మొదటిసారి (తొమ్మిదివారము) రు 4 లున్న వాటాను తీసికొనిన తేదీలగాయితు 8 నెలలకు రు 3 లు అటు పిమ్మట మరీ 3 నెలలకు రు 3 లు చెల్లించవలెననియు నిర్ణయించిరి. పని ప్రాగంభమగుటకు 2 వేల రూపాయలు కూర్చవలెనని నిర్ణయించిరి. వాటాలు అన్నియు పూర్తి అయిన వెంటనే డ్రైక్టర్ల అర్హతను పొందినవార దరు సభగా కూడి పరపతి సంఘముగాగాని మరేటిగానైన కలపెనీల. అట్లు ప్రకారముగా గాని రిజిస్టరీచేయుటకు ఆలోచించి రిజిస్టరీ చేయుచుదురు. ప్రాప్తైక్తన్న కాకలసిన వారందరు ఈ నిలయముయొక్క కార్యదర్శిచే ఒక అక్షా రిజ్లీకు పంపించవలెను.

డ్రైక్టర్లు:—(1) దాట్ల చిననీలాధిరాజుగారు ప్రెసిడెంటు.

(2) దొడ్డిపట్ల సర్వేశ్వరరావుగారు కోశాధిపతి (3) శని వాళ్ళు సుబ్బారావుగారు కార్యదర్శి (4) శేతలీ సీతారామయ్యగారు సహాయకార్యదర్శి (5) యిందుకూరి లక్ష్మీపతిరాజుగారు (6) మునుకుట్ల రామమూర్తిగారు (7) యెర్రవల్లి వెంకటచలం గారు.

ఈ నివేదికముయొక్క కమిటీ సభ్యులందరు ఈ తాలూకాయందున్న ప్రజలందరిని ఈనిలయములో వాటాలను తీసికొని (అన్నికీతులవారును) దేశముయొక్క అర్థికస్థితికి తోడ్పడవలయుననియు మహాత్ముయొక్క ఖద్దరు మంత్రిమయ ఆచరణలోకి జయిపదముగానీనుకు రాగలందులకుకొరుచున్నాడు.

సం. శనివారపు సుబ్బారావు. తేతలీ సీతారామయ్య. దొడ్డిపట్ల సర్వేశ్వరరావు. మొద్రమల్లి వెంకటాచలం.

తాలూకాలోని ప్రజలు గమనింపవలసిన అంశము:—ఈ నెల 20 వ తేదీని పబ్లికుగోవావరిజిల్లా జాతీయసంఘ కార్యదర్శిగారైన మ.రా.శ్రీ దండం వారాయణరాజుగారు తెలుగుకు వచ్చి భారత ఖద్దరు నిలయమును నెలకొల్పిరి. ఈ నిలయము ప్రత్యేకము వర్తకపు సరిగిగానే యుండును. రాజోలుమునకును ఈ నిలయమునకును విమియు సంబంధము లేదు. నేటివరకు 400 వాటాలు పూర్తిచేయించిరి. మి.తా 600 వాటాలను యియ్యట్లు పట్ల గ్రామాదులవల్లనే పూర్తి అగుటకు తగు ఏర్పాటులు చేయుచుండిరి. శ్రీ వారాయణరాజుగారు ఈ నిలయమునకు కంకసాపనచేసి మరొక తాలూకాకు వెళ్లుదురు. వారముగోవా లలో ఈపని అంతయు పూర్తికాగలదు.

ముదిగంటి జగన్నాథాశ్రీ, తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి.

నోటీసు

ఇందు మూలముగా అందరికి తెలియ చేయడము ఏమనగా:—

నూటు నెం 2523/1922.

వాది: గొంట్ల లక్ష్మీకాంతయ్య. ప్రతివాది: గొంట్ల నాగయ్య, బెజవాడ. (కృష్ణాజిల్లా) సదరి ఈ దావాలో బొంబాయి హైకోర్టువారు ప్రతివాది ఆయన నాగయ్యగారి తాలూకు బెజవాడ జగ్గయ్య పేట గ్రామములలో నుండే ఫిరకరాక్షసులను గొట్టా నాగయ్య గారు అమ్మకుండానున్న ఇతరులు కొనకుండానున్న 'ఇన్ జక్షన్' అర్థరు ఇచ్చినారు. కనుక సదరి ఆస్తులను వారు అమ్మరారు. ఇతరులు కొనరారు. ఇందుకు వ్యతిరేకముగా నడిచినయెడల చెల్లనేరదని ఇందుమూలకముగా తెలియజేయదమయినది.

ఇల్లు, వాది: గొంట్ల లక్ష్మీకాంతయ్య.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫర్మాసి (లిమిటెడ్)

19, హారిన్ రోడ్డు, మాంటురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.

ఉత్పాదకమైన ఆయుర్వేద ఔషధములకు ప్రసిద్ధిచెందిన ఔషధశాల - రహస్యము లేదు.

డాక్టరు ఏ. లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎమ్. బి. టి. సి. ఎమ్

గారి చేస్థాపించబడినది.

(3166)

కి లక్షల మూలధనములో రహస్యము రెండు లక్షలు జమ అయినవి.

కావలసిన వారికి మా ప్రొత్త క్యాటలాగు పంపబడును.

సిఫలిన్, సెగరోగముకు (157)

పూచీయైన ఔషధము

ఎట్టి విధ సిఫలిన్, సెగరోగములచే స్వయముగా నగు భవించు చున్నను, లేక వంశ పారంపర్యముగా అనభవించు చున్నను, 7 దినములలో పూర్తిగా కుదురు. కుదురని పక్షమున రెండింటిలూ మైకము నాపసియ్యబడును.

సెగరోగనివారికి వి. పి. ఖర్చుతో సహా బుడ్డి 1-కి రు 3-0-0 సిఫలిన్ ఔషధము " " " రు 4-8-0

ఈ త్రైములు ఇంగ్లీషుభాషలో వ్రాయవలెన.

HAKIM ABDUL HAJEE,

P. O. Kamtaul,

1) Abhang North Behar.

పాలసుగంధిలేహ్యము

ఇది రక్తశుద్ధికి శ్రేష్ఠమైనది. సహా మేహములు, మేహ పొడలు, మచ్చలు, చర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, మొదలగు వాటిని ఖండించును. 4 డబ్బిల చాలును.

20 తు॥ డబ్బి 1-4-0 వి. పి. 0-8-0

కూమ్మండలేహ్యము.

అత్యుష్ణము, నిక్కాక, కాళ్లుతీత, చలబద్ధము, కడుపులో మంట, మొదలగు వాటిని హరించును.

2 డ॥ చాలును. 20 తు॥ డబ్బి రు 1-4-0 వి. పి. 0-8-0

పి. టి. ఏ. ఆంధ్రకో, ఆయుర్వేదసమాజం,

(3851)

సెలెక్షన్ - సెల్లూనిల్లా.

కట్టలా? కత్తులా?

రెండును కట్టలో చిత్రముగా యిమడ్చబడ్డ కత్తులు.

లై సెన్సు లేదు. ప్రతిదినము వందలు ఖర్చు. ఒకటి తెప్పించి చూచిన దానివిలువ మిగతా తెలియగలదు. వెల 5-8-0 మొదలు 25-0-0 వరకు గలవు. ఇంకను తక్కువ ధరలవి గాని, ఎక్కువ ధరలవి గాని కావలసినయెడల తయారుచేయించి పంపగలము. పోస్టేజీ వరైరా వేరు. (3785)

భారతవస్తుభవనము - బెజవాడ.

వనోషధినరస్పరిల్లా

రక్తహీనతన రక్తమయొక్క పరిశుద్ధతను ఇచ్చును.

అందు శ్రేష్ఠమైన గాంచినది ధర 1-10-0

ఇండియా సిల్కోనందు ఎచ్చటికైనను తరలూఖర్చు

పరిశ్రమగా పంపబడును. (2973)

విలాసము పి. డి. సావంత్

నెం 144 ఫనపవాడి, బొంబాయి

107-108 డిగ్రీల యెండవేడిమి తెలియకుండు లెట్లు?

వైద్యరత్న పండిత, డి. గోపాలాచార్యులగారి (1045)

అమృతామృతలక్షణము

ను ప్రతినిత్యము తలకురాచుకొని స్నానముచేసిన ఎంత ఎండవేడిమిగాని తెలియదు. ఈ తైలము; కండ్లకును, మెదడునకును చలవకలిగించి, నరములకు బలమునిచ్చి, మాడుపోట్లను నిర్మూలముచేయును. కలనెప్పులను బోసణచును; అతినిద్రను, నిద్రలేమిని బోగొట్టును; నెరసిన వెళ్లుకలను నలుపు చేయును; పట్టుకుచ్చునలె వెంట్రుకలను బెంచును. వడదెబ్బలను రానియ్యదు. యోచన చేయువానికి ఇది మిక్కిలి మంచితైలము. సమస్తమైన నేత్రరోగములకును, శిరోరోగములకును జగత్ప్రసిద్ధిచెందినది. ప్యాకింగు, పోస్టేజిఖర్చులు ప్రత్యేకము. ధర 6 అప్పసుల సీసా రు 1-0-0. [క్యాటలాగు ఉచితము. ఆయుర్వేదాశ్రమం, నెం. 41 ఆచారప్పవీధి, మద్రాసు. తంతిఅడ్డన్:-పండిట్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

గాయము పుండ్లకు ఘనమయిన మందు.

చక్కసిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-10-0. ప్రతియింటు నుండదగినది.

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది.

అమృతాంజనము అన్ని నెప్పులకు సిద్ధామృతము.

అమృతాంజనము అమృతశబ్ద మాదినిగల మాయమందు గాదు.

నకలు మందులవలన మోసము గలుగును.

పంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసము గలుగదు.

అమృతాంజనము అంజనశబ్ద మంతమున గల నకలుమందు గాదు.

అమృతాంజనమునకు సాటియైనమందు అమృతాంజనమే.

అమృతాంజనం డిపో, { 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, జార్జి టౌన్ - మద్రాసు.
లేక 109 ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు - బొంబాయి.

ముఖ్యగవనింపు.

1920-వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల మొదటి

తేది నుండి అన్నిధరలు మార్చబడినవి.

The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.

Elphinstone Road, Bombay.

ఇప్పటి కాలము ననుసరించి మిక్కిలి

నమ్మకముగాను, తప్పక గుణము నివ్వనట్లును ఆయుర్వేద ఔషధములను తయారు చేయుచున్నాము.

హిందూదేశమునందు జరిగిన ఆయు

ర్వేద వస్తువదర్శనము లన్నిటిలో బంగారు పతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు.

మై కనిన విల్వాసమునకు వ్రాసినచో ధరల పట్టి పంపబడును.

జాండూ వర్తన్యాటికల్

వర్క్సు

ఆయుర్వేద యావధముల జేయువారు

(388)

బొంబాయి నెం. 13.

ది ఆంధ్ర ఇండిస్ట్రియల్ ట్రేడింగు కంపెనీ,

పోస్ట్ విజంట్టు: కాకినాడ.

ముఖ్యగవనింపు (2942)

యోగ్యతాపత్రములు

(2) మెదడు నుపయోగించునట్టివా రందరికిని బెనారస్ సిటీలో నుండు, దుర్గా మెడికల్ హాల్ వారి ఫాస్ఫో ట్రావ్ ఔషధము ఒక వరము వంటిది. నా మెదడు సంబంధమైనట్టి వ్యాధు లన్నియు పూర్తిగా నయమైనవి.

రంగూన్

80-6-19

బాబులాల్,

హైద్రాబాద్.

కుష్టురోగనివారిణి

యోగ్యతాపత్రములు

(873)

కుష్టురోగములు నివారణ కావను అనుమానముతో వ్యాధి యేల స్పృహచరమకొనెదరు? కేసు 18 సం॥ర ముల నుంచియు నాస్తిహితులు కొందరు 5, 6 సం॥ర ముల నుంచియు, కుష్టుము స్ఫుర్త్యానములేని వచ్చున, పొడలు (Coloured spots) మొదలగువాటిచే బాధపడుచుంటిమి. వీరి "కుష్టురోగనివారిణి" నీవించి రోగవిముక్తులమై చాలామందిగా యున్నాము.

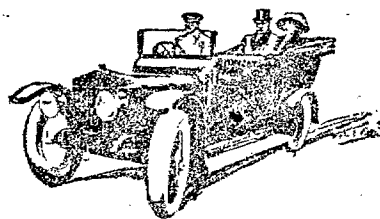
N. వెంకటరెడ్డి, భూస్వామి, కంటేరు కృష్ణాజిల్లా అష్టాదశ కుష్టురోగములను, కుదుర్చుటలో దీనినిమించిన ఔషధము లేదు. గుణములేదని ఋజువుచేయువారికి రు 116 లు బహుమానము "మా కుష్టురోగనివారిణి" ఘనవిని మాయ కుష్టురోగాంతకములు బయలుదేరుచున్నవి. జాగ్రత్త. ఒకనెల దినములకంటె అధికముగా సరిపడుమందు డబ్బా రు 6-0-0

ది రెడ్డి అండ్ కో, గోపాలపురం.

(2888-878)

కోత్తపేటపొట్టు. (గోపాల జిల్లా)

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల

ఈపాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా తయారై సర్టిఫికేట్లు గవర్నమెంటు లైసెన్సు పొందగలరు. బస దొరకును. భోజనమునకు నెల 1-కి రు 16 లు చొప్పున కల్పించవలెను. (11)

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE.

Post Box No. 1004, Kilpauk Madras.